

ROJANKINEETZINIRI IJORIIYOTZINKARITE

Tajorentsi rotyaantakiri Itomi ikenkithatkoteri

¹ Paeraniperoroña riraga Tajorentsi riyotagaeyapiintakirini riraga kamanantayitzirorini iñaani rirori. Apanipaeni iñaaperotziri Tajorentsi, irira paashinipaeni ikemashitakari iñaanatziri, irira paashinipaeni iñiiri ronampiri, irira paashinipaeni eejatzi imishitakaakiri. Eekiro, eekiro riyotagaeyakirini oetarika ikowakaakaeri aakapaeni. Roojatzi riroripaeni, eekiro, eekiro ikamantanakitziiri riraga achariniitenipaeni paerani.

² Omaanta iroñaakakya, riyotaaperoeyakaeni itomipero riraga Tajorentsi. Tema iitziri irira jewawentziriri maawaeni atziri eejatzi maawaeni oetarika añaayitzirinika. Ari ikantakiri paeraniperoroña: “Notyomi, eeroka wetsikeroni kipatsi, jenokinta, maawaeni okaatzi akowakaakari; pikanteeyeririni maawaeni”. Roojatzi imonkaatantakawo ikantakiriri.

³ Roshiyaperotakari Iriiri, ishikipiryaaaperotaki, rootaki roñaagakinari Tajorentsi riroperori. Tema ranaakoeyirini atziri ipinkatharitziri. Aririka ikowanaki imatayitakironi oetarikapaeni, tema ari itajonkayitanakironi. Ari imateeyakironi maawaeni ikanteeyirini: apatziro ikantaki, matanaka oetarikapaeni. Paerani aaka atziri antayitakironi kaari kameethatatsi, rootaki

kaari akameethatantawitani. Omaanta ipokapaaki rirori ikamawenteeyakaeni rowameethatanteeyakaerini. Ipiyantanaa eejatzi janta jenokinta, ijeekapae rakoperoki Tajorentsi, itsipatapaari Iriri ipinkathariteeyini.

Ranaakotakiri Itomi ronampiripaeni Tajorentsi, ipinkatharitaperotzi

⁴ Rirojatzi Itomi Tajorentsi anaakoeyiririni ronampiripaeni irira, ipinkatharitaperotzi; tema ikantziri Tajorentsi: “Notyomi”. Isheninkataperotakari. ⁵ ¡Pikenkithashiryaakya! ¿Ikantzirima Tajorentsi ronampiri: “Eeroka notyomi, iroñaaka notomintakimi”? Tee itomintari ronampiri, intakya riraga Jesoshi. ¿Ikantzirima ronampiripaeni: “Naaka piritaperotyaari, Naaka notomintakimi”? Tee ikantziri. ⁶ Eejatzi ayotzi ranaakotakiri Itomi riragapaeni ronampiri, tema eejatzi paerani, ipokantakari Itomi rapintsite kipatsikika, ikantzi: “Nokowakagaeyakirini maawaeni nonampiripaeni ipinkatheeyerini Notyomi”. ⁷ Eejatzi ayotzi ranaakotakiri Itomi irirapaeni, tema ikantakotziri Iwaperiteki: “Notyaantapiintziri nonampiripaeni ikamanantyaariri atziri noñaani omaanta eero ijeekimoeyirini tema roshiyakawo tampyaa eejatzi paamari”. ⁸ Omaanta ikantakotakiri Itomi: “Osheki pipinkatharitzii, osheki pitajorentsitzi: pikanteetatyeyaani. Okameethaperotaki piñaani, okyaaryooperotaki. ⁹ Osheki pikowakagaeyakirini atziri ijeeki kameetha; tee pikowakaaneentziri rantero kaari kameethatatsi. Rootaki niweshiryaakaaperotantakimiri naaka,

panaakoeyakirini maawaeni paashinipaeni piweshiryaperotanaka eeroka”. ¹⁰ Eejatzi ikantzi: “Eeroka Nowinkatharite, aririka owakira piwetsikimatziro oetarika, tema pitakawo piwetsikakiro kipatsi roojatzi piwetsikitakawo roori jenoki eejatzi oetarikapaeni. ¹¹⁻¹² Iinja ari roori othonkaeeyeyani omaanta eeroka pikanteetatyeyyaani pijeeki. Oshiyakaawentero maathaantsi antyashipawote eejatzi okaatzi añayitakirinika ari antyashipawoperotanaki, roojatzi opeyimotantanakimi. Okimitaaganki maathaantsi aririka antyashipawote rookaetziro raanteeyarini owakirari. Omaanta eeroka, eero pipaashinitzi, eero pipeya”. ¹³ ¿Ikantzirima Tajorentsi apaani ronampiri: “Pijeeki nakoperoki roojatzi ipinkathariteeyantemirini kijeeyawitzimirini”? Tee ikantziri, omaanta ikantziri itomi. ¹⁴ Tema riraga ronampiripaeni antayitziniririni ikowakagaeyakiririni: tema raminakowenteeyakaeni maawaeni aakapaeni owawijaakotaachanipa.

2

Okameethatzi akemijantaperoeyerini Itomi Tajorentsi

¹ Ikowakaaperoeyakaeni Tajorentsi akenkithashiryaperotero maawaeni ikanteeyakaerini Itomi: tema okyaaryooperotaki, tee okameethatzi apeyakotyaawo ikantakaeri, rootakikya anantyaawori kaarira ikowakagaeri. ² Paeraniperoroña ronampiripaeni Tajorentsi ramitakotakiri irira ikamantagaantakiniri

Moeseeshi ikaminaakiriri riraga Tajorentsi ewereeyopaeni: rowaga ojankinatakaakirori riraga Moeseeshi. Tema okyaaryooperotaki maawaeni ikamanteeyakiririni ronampiripaeni. Ayotziro tema rowashironkagaeyakirini Tajorentsi maawaeni ronampiripaeni kaari kemijantaperoeyawakirorini: ari iñaashitakawowee. ³ Omaanta iroñaaka osheki ipomeentsiwenteeyakaeni Itomi rirori rowawijaakoeyantakaerini. Aririka atheenkaeyerini, ¿piitzima eero rowashironkagaeyeeni Iriri? Ritakawo Awinkatharite riyotagaeyakirini riyotaanewopaeni tsika ikanteeyaani rawijakotanteeyaarini; roojatzikya rowaagaeyakaeroni aaka riraga kemaeyakiririni. ⁴ Eejatzi riraga Tajorentsi riyotakaakiri atziripaeni kyaaryooperotatsiri okaatzi riyotaakiriri Jesoshi: tema imatakaakiri itajonkantayitakini; eejatzi roori Ishire omatakagaeyirini aapatziyariri oetarikapaeni, kaari amatziri aari. Ari añeeyakirini rirori okaatzi rantayitakirini, rootaki ayoteeyantakarini kyaaryootaki ikantziri Itomi Tajorentsi.

Inja ipinkathateeyerini maawaeni atziri Jesoshi

⁵ Ari iroñaaka nokenkithatakotero paashini kipatsi irona jenokijato: rowaga ojeekaeyantapaeyaari iinja. Eero janta ipinkathariwenteeyeeni ronampiripaeni Tajorentsi, inta Itomi. ⁶ Ayotzi kyaaryootaki iroka, tema paerani ikantzimini irira Iraviiri: “Tee nokimitzimi eeroaka, tee notajorentsitzi naari. ¿litaka pikenkithashiryaantanari? Tekatsi

okantya pikenkithashiryaakotaantenari. Tekatsi okantya paminakowiritaantenari. ⁷ Tema piwetsikakiri ponampiripaeni eejatzi atziripaeni. Omawitya ponampiripaeni ranaakotakae aaka atziripaeni eechonkiini, piitakina naakapaeni atziri jewawentziriri maawaeni piratsipaeni eejatzi tema piwetsikakina oshiyakimiri eeroka. ⁸ Tema pikantziri: ‘Eerokapaeni atziri pinkathariwenteyeririni maawaeni jeekayitatsirini: maawaeni añaaayitakirini’ ”.

Aritaki ikantaki Iraviiri paeraniperoroña. Omaanta tekira omonkaata maawaeni. ⁹ Omaanta ayoteeyakini paerani ipoñaanaka Jesoshi jenokinta, ratziritapaaki kipatsikika. Tee ipinkatharitaperotapae, tee imonkaatapaeyaari ronampiri Tajorentsi ipinkatharitzini. Osheki rowashironkaetawitakari, ikamawenteeyakaeni, rootaki kaari aateeyantyaani paamariki kaari tsiwakanitatsini. Irira rirotaki otyaantakiriri Tajorentsi ayoteeyantakarini osheki ineshironkaeyakaeni. Iroñaaka kameetha ijeekapae jenokinta, ipinkatharitaperotapae eejatzi. Tema rirotaki pinkathariwenteyeririni maawaeni: iitarikapaeni.

Ikamantakae iitaka ikamantakari Jesoshi

¹⁰ Ari riraga Tajorentsi riwetsikaeyakaeni maawaeni, eejatzi riwetsikakironi maawaeni okaatzi añeeyakirini. Tema ikowaki itajonkawenteeyeeni rootaki ajeekaeyantakarini iroñaaka. Eejatzi okameethatzi rowameethatakiri Itomi kameetha, tema osheki ikemaatsitawentakae ikamawenantakaeri. Rootaki okameethatantari

apinkathateeyerini, tema rirotaki awi-jakoeyanteeyaarini; tema aritaki ikowaki itominteeyakaeni Tajorentsi, ikowaki ragaeyeeni jenokinta. ¹¹ Ari rowameethateeyakaeni Jesoshi, iroñaaka atsipateeyarini akanteeyirini Iriri: “Pawa”. Rootaki kaari ipashiwentakaantee Jesoshi ikanteeyeeni: “Yeeyi”, eejatzi: “Choeni”.

¹² Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi:

“Ikantziri Jesokirishito Iriri: ‘Nokamanteeyerini yeeyipaeni eejatzi choenipaeni tsika pikanta; notsipateeyaarini nomampaawenteeyemini’ ”.

¹³ Okantzi paashini Iwaperite Tajorentsi:

“Kameetha eekiro niyaatatyee nameentyaari Pawa”.

Iroka paashini okantzi:

“Pawa, piñaakina jaka, nokaateeyirini pitomipaeni, eejatzi pishintopaeni. Rootaki potyaanantakinari nosheninkatan-teeyakaririni”.

¹⁴ Aakateeyakini atziri itomipaeni Tajorentsi, rishintopaeni; kamaniri aneeyakini. Ari ikimiteeyapaakaeni Jesoshi ratziritapaaki, ikamawenanteeyapaakaerini. Kyaaryo ikamawenteeyakaeni ithonkanteeyaririni iwinkatharite kamaari, riraga kowawitachari rowamagaeyeenimi eejatzi ragaeyanakaenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini. ¹⁵ Paerani athaawaanteeyawitawoni akamaeyenimi, akantatyaani; omaanta iroñaaka ameenta-peroeyakarini riraga Jesoshi rootaki kaari athaawanteeyanaani, omaanta eekiro aatatyee aweshiryaawenteeyanaarini. Tema ari aate

jenoki atsipatantapaeyaariri Tajorentsi. ¹⁶ Tee irira ipokashiteri Jesoshi ronampiripaeni Tajorentsi, intakya aaka maawaeni icharineeteni Awaraama ipokashiteeyakaeni. ¹⁷ Rootaki ratziritantapaakari, rirentziteeyantapaakaerini; ikimiteeyantapaakaerini aari, rootaki riyotantakari ineshironkaeyakaeni eejatzi ikantakiri Tajorentsi ineshironkaeyeeni rirori. Tema roshiyakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni. Eejatzi imateeyakironi maawaeni ikowakagaeyakiririni rirori, ikamaki rowameethateeyantakaerini maawaeni aaka antzirori kaari kameethatatsi. Rootaki iroñaaka kimiwitaka iwinkatharite ñaanakowenantatsiri imateri ikanteri Pawa ineshironkaeyeeni. Roojatzi iroñaaka iñaaperotanteeyakaerini rirori akameethatzi. Eejatzi raakameethatee aaka janta jenokinta. ¹⁸ Osheki ikemaatsitakawo rirori; eejatzi iñaantawitakari riraga iwinkatharite kamaaripaeni, rantakayerimi kaari kameethatatsi. Iroñaaka aaripaeni, aririka akemaatsitayityaawoni oetarikapaeni, eejatzi aririka iñaantawitakae kamaari, riyotzi riraga Jesoshi tsika okantari. Rootaki riyotantakari ramitakotanteeri aakapaeni. Ari imatero ishintsitakagae ajankaneki amatantyaawori eero akantawo kaari kameethatatsi.

3

Jesokirishito ranaakotakiri Moeseeshini ipinkatharitzi

¹ Rootaki iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokamanantemiri tee pikimiteeyaarini riraga

kaari aapatziyaariri Jesoshi: riyoyagaeyakimini eeroka Tajorentsi pitsipatantaneeyaarini janta jenokinta. Pikenkithashireeyanakirini Jesoshi, tsika ikanta: rirotaki rotyaantanewo Tajorentsi, ikamanteeyeeroni maawaeni ikowakaakaeri irira. Eejatzi rirotaki kimitariri riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni paerani: rowagaeniri rirori akowakotziriri aari. ² Paerani riraga Tajorentsi ikantakiri Moeseeshi: “Kameetha piyotagaeyerini pisheninkapaeni, piyotakagaeyerini maawaeni nokowakagaeyakiririni”. Ari ikyaaryoowentakirini Moeseeshi riyotagaeyakirini isheninkapaeni. Eejatzi riraga Jesoshi ikyaaryoowentaperotakiniriroña Tajorentsi maawaeni ikantakiriri. ³ Tema añaperotaperotziri riraga wetsikirori ipanko: tee añaperotaperotziro pankotsi. Tema irira riyotatziro riwetsikiro: tee iyota pankotsi apaniroeni owetsikya. Eejatzi okameethatzi añaperotaperoteri Jesoshi, osheki ipinkatharitzi; eero añaperotaperotziri Moeseeshi, tee ipinkatharitaperotzi. ⁴ Eenitatsi wetsikirori pankotsipaeni maawaeni, omaanta omaperotatya riwetsikaeyakirini Tajorentsi maawaeni añeeyakirini. ⁵ Ñaakiro, riraga Moeseeshi kameetha ikyaaryoowentziniri rirori maawaeni ikowakaayitakiririni, omaanta ikimitakari ronampiri janta ipankoki. Ritawitakawo riyotagaeyakaeroni eechonkiini, rimpactzi Jesoshi riyotaaperotapaakaero maawaeni.

Ikijakiri Tajorentsi theenkiriri eejatzi

piyaathatariri

⁶ Omaanta Jesokirishito ikyaaryoowentaperotziniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakiriri. Tema raminakowiritantakae aaka maawaeni aapatziyariri ikimitaaganki apaani atziri raminakowiritaanteri isheninkaperopaeni. Aririka akantyaani aapatziyeeyarini rirori, tema ayoteeyakini asheninkateeyakarini; rootaki ayotakoeyantakaririni raanteeyaneerini janta jenokinta iinja. ⁷ Eekiro piyaataye pikenkithashiryaakotero iroka ojankinatakaakiririni Ishire Tajorentsi riraga Iraviiri:

“Iroñaaka pikemaeyawakironi ikantziri Tajorentsi. ⁸ Eero pipiyathatapiintari pikimitaarikari riraga icharineetenipaeni Ishirayeerini janta okaankiitziinta rapiitapiintakiri ipiyathatakari riraga Tajorentsi. Aritaki iñaantapiintakari osheki rantapiintakiro kaari kameethatatsi riyotantakariri irira rowashironkaeririka. ⁹ Ikantzini riraga Tajorentsi: ‘Kyaaryo ipiyathateeyawitakinani naari pichariniitenipaeni paerani. Okaataki 40 ojarentsi natsipetashitakawo notajonkakowentapiintziri’. ¹⁰ Tema ipiyathateeyakinani, iñaanteeyakinani, rootaki nokijeeyantakaririni naari, nokantakotakirini: ‘Osheki itheenkakina, tee ikenkithashiryaana rajankaneki. Tee ikowaeyini riyoteeyeni oetarika nokowakagaeyakiririni’. ¹¹ Tema nokijeeyakirini, rootaki nokantaperotakotantakariri: ‘Eero

rareteeyani janta Kanaanaki, eejatzi eero rareteeyani jaka okameetheetziika' ”.

Rootaki rojankinatziniriri paerani Iraviiri.

¹² Kyaaryoowa, noyemijantzinkarite, eero pikimitari riroripaeni pitheenkirikari Tajorentsi: tee okameethatzi. Rañaatzi rirori, ashi royironi. Omaanta aririka pitheenkeri, ari pipeyakoteeri: eero pikenkithashiryaaneeri eejatzi.

¹³ Okameethatzi iroñaaka eerokya pitheenkiri rirori inta pamitakotawakagaeyani eejatzi poemoshirenkawakaanteeyawoni eejatzi maawaeni kitejiri paapatziyakaaperotyaaari Jesokirishito: iinja eerorika pimatziro. Eerorika paapatziyeeyarini iroñaaka, roojatzi pikantyaani papiitapiintero kaari kameethatatsi, pametyaawo: osheki pamatawitakya apaniroeni, eerokya pikoyi paapatziyari.

¹⁴ Aririka eekiro aatatyee ameentyaari Jesokirishito roojatzi akamantakya, aritaki ayoteeyanakini akaateeyerini aateeyanakini jenokinta: eero ramatawitee.

¹⁵ Omaanta pikenkithashiretero rojankinatziniri Iraviiri: “Iroñaaka pikemaeyawakironi ikantziri Tajorentsi. Eero pimajontzishiretzi pajankaneki, eero poshiyari achariniitenipaeni paerani ipiyathateeyakarini rirori”.

¹⁶ ¡Pikenkithashireero! Paerani riraga ejiipitojatzi osheki rowashironkagaeyakirini maawaeni achariniitenipaeni paerani. Ari ikanteeyirini Moeseeshi: “Thame, nagaeyaneemini paashiniki kipatsi, kameethakya ajeekaeyanteeyarini”. Ikanteeyini: “Kameetha, thame aateeyeni maawaeni”. Omaanta tema riroteeyakini

piyathateeyakaririni Moeseeshi eejatz
Tajorensi. ¹⁷ Rootaki ijamakotantakariri
Tajorensi. Okaataki 40 ojarensi ijamakotakari.
Osheki ranteeyakironi rirori kaari kameethatatsi,
rootaki ishinetantakariri ikamaeyakini janta
okaankiteronkiitziinta. ¹⁸ Okameethatzi
pikenkithashiryaakoteri ninkarika ikan-
takotziri Tajorensi: “Eero pareeteeyani
janta okameetheeeyenta”. Tema rirotaki
achariniitenipaeni paerani riraga piyathatakariri
Tajorensi. ¹⁹ Ñaakiro, itheenkaeyakirini, tee
raapatziyari rootaki kaari rareeteeyantani rirori
janta okameetheeeyenta.

4

Ikowaki Tajorensi areeteeyaani janta okameetheeeyenta

¹ Pamine, ikanteeyakaeni Tajorensi: “Aririka
paapatziyeeyenani pijeekimoeyenani jaka
nonampiki, jaka okameetheetziika”. Omaanta
kyaaryoowa, pikimitarikari riraga paejatziiteni
kaari areetachani. ² Okameethaperotzini rowaga
ikashiyakaawitakaririni Tajorensi, eejatz
okameethatzi iroka ikashiyakagaeyakaerini
aari. Omaanta tee raapatziyeeyarini riroripaeni,
rootaki ratsipetashitantakawori okaatzi
ikamantawitakariri.

³ Aririka aapatziyaperotakyaari Tajorensi,
ari areetaperotakya janta okameetheetziinta,
omaanta eero rareeta riraga kaari aapatziyari.
Tema ikantakirini Tajorensi: “Nokijakiri, rootaki
nokantaperotantariri: ‘Tee paapatziyana, rootaki
kaari pareetanta janta okameetheetziinta’

”. Paerani, tekirani riwetsikironi kipatsi, riwetsikitawitanari ijeekantyaarimi, omaanta tee rareeteeyani. ⁴ Ayoteeyakini riwetsikaeyaw-itakawoni maawaeni, monkaataka. Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Okaataki 6 kitejiri riwetsikaeyantakaworini Tajorentsi maawaeni; monkaataka. Roojatzi, kitejiri 7 ipakaakiro riwetsikantakawori, ari okaatzi: makoryaapaaki”. ⁵ Ari riwetsikawitanari, omaanta tee raapatziyeeyarini riroripaeni, rootaki ikanantari eejatzi Tajorentsi: “Eerokya rareeteeyani jaka okameetheetyaaperotzika”.

⁶ Ari okameethataki iroka ikantakiririni Tajorentsi, omaanta eero rareeteeyani riraga paejatziiteni ikantakirini: ñaakiro, tee raapatziyeeyarini. Omaanta ijeekagaantee areetagaantaachani. ⁷ Rootaki riyoyaantakawori Tajorentsi paashini kitejiri, ikantzi: “Iroñaakakya nokowakagaeyakirini atziri raapatziyeeyenani rareeteeyanteeyarini jenokinta”. Rootaki rojank-inatakaantakaririni Iraviiri: “Iroñaaka, aririka pikemawakiri Tajorentsi ikenkithatakayemi, eero pimajontzishiretzi, eero pitheenkiri”. ⁸ Arimi rareetakaayaarimi Joshoe isheninkapaeni janta okameetheetziinta, ¿Arima roojatzi rojankinatakaakirimi Tajorentsi Iraviiri: “Iinja rareeteeyanaani aapatziyeeyanarini janta okameetheetziinta”? ⁹ Rootaki ayoteeyantakarini injaa aateeyeeni maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta okameetheetziinta amakoryaapae, eero janta apomeentsitapaa antawaetapae. ¹⁰ Paerani ithonkantakawori Tajorentsi riwetsikayitakironi, ipakaakiro, tekatsi rantee eejatzi. Eejatzi

aaripaeni, aririka aateeyeeni rirorikinta, akimiteeyapaeyaarini, amakoreeyapaeni, tekatsi anteeyapaeni.

¹¹ Thame akowaperoeyeeroni aree-teeyaani janta: eero apiyathatari, eero atheenkiri akimitarikari paejatziiteni. Eerorika aapatziyaperotari, eero areetaari.

¹² Kyaaryoowa, eero pikantashita paapatziyari Tajorentsi. Añaatsiri irira, osheki itajorentsitzi; imataperotakiro maawaeni ikanteeyirini. Tekatsi pomeentsitzimotyaarini irira, eejatzi Iwaperite oshiyakawo añi: tema okyaantakae ajankaneki inashitantyaawori okaatzi akenkithashiryaari kimitaka jawiri apitetachari othoyempitzi aririka okyaantakae inthomaenta awatha. Tema okyaantakae Iñaani ajankaneki eejatzi ashireki kimitaka jawiri okyaantakae aepatha eejatzi atonkiki. Tema rirotaki oshiyakaawentacha Tajorentsi: riyotzi tsika okantari akenkithashiryaantari, riyotziro eejatzi ashire; riyotziroña tsika akantari. ¹³ Tekatsi materini omanapithaterini: iñaaperoeyakaeni maawaeni; tsikarika ajeekaeyini, iñeeyakaeni. Ithotyaayitzironi kipatsi; rirotaki aminakowenteeyeeroni antakirorika kameethatatsiri, rooma teerika.

Jesokirishito ikimitawitakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri

¹⁴ Ari riyaaatee Jesoshi janta jenokinta, itsipatapaari Iriri, riraga Tajorentsi. Iroñaaka ikantziri irira: “Pikaminthagaeyerini aapatziyeeyanarini”, ikimitawitakari riraga

iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni, rootaki okameethatantari akanteetatyeeyaani aapatziyeeyarini. ¹⁵ Ratziritapaakini paerani, ikemaatsitayitakawoni oetarikapaeni, eejatzi riraga iwinkathariteni kamaaripaeni ikoyi rantakayerimi kaari kameethatatsi, omaanta tekatsi rantzi. Riyotzitantakaerori omaanta rirori maawaeni akemaatsitayitarini eejatzi tsika ikantakaeri kamaari. Riyotzi opomeentsitzimoeyakaeni, omaanta imatziro ramitakoperoyakaeni. ¹⁶ Eero iroñaaka athaawantari amaneri Tajorentsi: ayoteeyakini ineshironkaeyakaeni, ikaminthaaperoyakaeni. Eero ishinetee owashironkagaeyaani.

5

Ikowakaakiriri Tajorentsi riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri

¹ Ari riyoyaakiri atziri Tajorentsi iitakiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikowakaapi-intziri ramanakoeyaarini atziri. Irira taakiniriri Tajorentsi oetarika ipaeyeririni. Ranteeyironi kaari kameethatatsi, rootaki maawaeni ojarentsi rowantanariri ñaanakowenantatsiri Tajorentsi apaani piratsi kameethari, itaakiniri. Roojatzi raakameethatanteeyaariri maawaeni aapatziyariri rirori, ikimitakaanteeyakarini tee ranteeyironi kaari kameethatatsi. ² Ari ikimiteeyakaeni aari, rirotaki atziri; tee imatziro ijeeki kameetha, omaanta rantziro rirori kaari kameethatatsi. Rootaki riyotantakari ikaminthagaeyakirini paashinipaeni aririka rantero kaari kameethatatsi. ³ Omaanta

otzimatyē rirori rowamayeniri Tajorentsi rowishate, ipeyakoteniri okaatzi rantziri, ari ikimitari paashinipaeni atziri antzirori kaari kameethatatsi riraga amakiriri rowishate rowamayeniri Tajorentsi ipeyakoteniri rantani. ⁴ Tee rirojatzi iitashitachani iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta iitziri Tajorentsi; okimitaka paerani iitakiri Aawooni ñaanakowenantayitatsirini.

⁵ Eejatzi ikimitaka Jesokirishito: tee rirojatzi peyashitachani kimityaarini iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta iitakiri Pawa Tajorentsi. Tema ikantziri paerani: “Eeroka notyomi, iroñaaka kitejiri notomintakimi”.

⁶ Paashini eejatzi ikantziri Iwaperiteki: “Pikanteetatyeyyaani piñaanakowenantanaki, pikimityaari rirori Merekishereeki”.

⁷ Paerani, ratziritantapaentarini Jesoshi, osheki ramanapiintziri Iriri, iraaperotaka, eejatzi itacheronkawaantetanaki ikantziri: “Pawa, aririka nokame niyotaki pimatteena pipiriinteena”. Ari osheki ipinkathatakiri Tajorentsi, rootaki imatakaantakariri irira ikowakaeriri. ⁸ Kyaaryo, itomi Tajorentsi rini, omaanta paerani ikemijantaperotakiri ashitariri, rootaki ikemaatsitantakawori oetarikapaeni. Iroñaaka aririka aapatziyaari aaka eejatzi akemaatsiwentyaari oetarika, riyotziro rirori tsika okantari. ⁹ Ari imataperotakiro maawaeni ikowakaeriri Iriri, ikemijantaperotakiri: rootaki imatantawori eejatzi rowawijaakoeyirini maawaeni aapatziyaperoyeririni rirori. Iroñaaka eero aateeyini paamariki kaari

tsiwakanitatsini, inta aateeyeni jenokinta, akanteetatyeyyaani ajeekaeyapaeni. ¹⁰ Rirotaki roshiyakaawentakiri Tajorentsi iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikantzi: “Irira notyomi kimitaka Merekishereeki rirori”.

Tekira pikemijantaperotziro rowaga rojankinatziro

¹¹ Nokowawitaka nothotyee miromi tsika ikantaka Jesoshi roshiyantakariri Merekishereeki, niyotaaperoeyemironimi. Eenitatsi piyotantawitari, omaanta tee pikemijantawakina kameetha, tema eentsikiroeni pinoshikawentyaawo. ¹² Okameethatemi piyotagaeyerinimi iroñaaka paashinipaeni, omaanta eenitatsi pikowaeyini iyotagaeyemirini. Pikowaeyini napiiteemi kaari pomeentsitatsi. Pikimitakari eentsi: kowatsimi pithote, tee paawiuro patsikero poyaari. ¹³ Kyaaryo, pikimiteeyakarini eentsi, kowatsimi pithote: tekira piyotaperoeyironi Iñaani Tajorentsi iyotagaeyerini tsika akantyaari akameethateeyanteeyarini. ¹⁴ Piyotaperoterimi Tajorentsi, pikowaeyenimi poyaari patsikaperoterimi. Piyotakimi iitaka kameethatatsiri anteeyakirini, eejatzi piyotakiro mi kaari kameethatatsi eero pantziromi.

6

Ikamantziri jankinatziro iitaka rojankinatananariri

¹ Eero napiitapiinteemi iroka niyotaa kotapiintziriri Jesokirishito: tee opomeentsita. Eero iroñaaka pikantaana:

“Papiitapiinteenuwawo”. Okameethatzi eekiro piyaateeyatyeeeni piyotaperotanakiro maawaeni ikowakagaeyakimirini Tajorentsi. Nokantzimini paerani: “Eero pantashiyitawoni oetarikapaeni, eero owawijaakotzimi: tekatsi pikantya powawijaakoteeya apaniroeni eeroka. Okameethatzi paapatziyari Jesokirishito pawijakotanteeyarini. ² Pikaawoshitawenteeyarini riyoteeyantyaarini atziri paapatziyaari Jesoshi. Aririka pikanteri Tajorentsi ramitakoteri piyemijantzinkarite, pipampiteeyerini. Aririka akamaeyeni apiriinteeyaneeni eejatzi, roojatzi ikantakowenteeyeeni rirori”. Ari eero napiiteemiro iroka piyotzitarini, ³ omaanta roori aririka ikowakayena Tajorentsi, niyoteemiro owakirari, kaari pikemapiintzi.

⁴⁻⁶ Pamine. Eeniro asheninka kemawitaworini iñaani Tajorentsi, riweshiyaawentawitakari Tajorentsi, amitakotawitakari Ishire roori. Riyotawitaka okameethatzi iñaani Tajorentsi; riyotawitaka iinja ipinkathariwenteeyeeni Jesokirishito. Omaanta rookaero raapatziyawitarira. Aririka rookaero raapatziyarira Itomi Tajorentsi, okimitaka ikowaki rapiiteerimi eejatzi ikentakotakaan-teeri koroshiki. Itheenkakiri, ikowaki itheenkakagaeyerini paashinipaeni atziri, ishironawenteeyantyaaririni Jesokirishito. Ari tekatsi ikanteeya raapatziyaperotanteeyaariri riraga kemijantawitacharini. Kyaaryoowa, poshiyarikarira eerori. ⁷ Aririka kameetha opariyi inkani kipatsikira kaankipatharentsiki ari onintziro pankirentsi oshooki kameetha,

rootaki rowaeyarini riraga pankitzirori. Tema rirotaki Tajorentsi owameethatzirori kipatsi. Kimitawori iroka pankirentsi rirotaki oshiyakaawentachari aapatziyariri Jesoshi. ⁸ Omaanta aririka añaaairo owantsiki tsirompimashi eejatzi paashinipaeni kitochee, tema pikantzi: “Tee okameethatzi, thame akiyakoeyeroni, atagaeyeroni maawaeni”. Kyaaryoowa, pikimitawokari eerori, omaanta okameethatzi pikimityaawo kameethari kipatsi.

Iweshiryaakaakari riraga rojankinatziniri

⁹ Ari nokantawitakimi: “Pitheenkikari”, eejatzi nokantzimi: “Pikimitawokari kipatsi oshookantari tsirompimashi”. Omaanta, nosheninka, noninteeyakimini. Niyotakimi kameetha pijeekaeyakini, eejatzi rowawi-jaakoeyemini Tajorentsi. ¹⁰ Tema ikameethataki, eero ipeyakotawo maawaeni pantziniriri: riyotzi pikyaaryoowentakiro ikowakaemiri, riyotzi pikaminthagaeyirini piyemijantzinkarite, pikantani.

¹¹ Nokowakaaperoeyakimini pikyaaryoowenteeyeroni pinintashireeyerini paashinipaeni, pikantyaani, roojatzi omonkaatantyaari ipinatantemiri Tajorentsi.

¹² Eero piperashiryaawo ikowakaemiri Tajorentsi, inta pikimiteeyarimi riraga paashinipaeni aapatziyaperotariri Jesoshi, kyaaryoowentziniriri maawaeni ikowaka-gaeyiririni rirori. Kyaaryo iñeeyeroni maawaeni ikashiyakagaeyakiririni.

¹³ Pamine, aririka akowaki ayotakaaperoteri paashinipaeni asheninka kyaaryo ani akan-

takiriri, akantziri: “Riyotzi Tajorentsi kyaaryo ini iroka nokantzimiri. Ranaakoeyakaeni rirori, ipinkatharitaperotzi. Aririka namatawitemi, rowashironkaenaata”. Eenitatsi iroñaaka ikantakaeri Tajorentsi, omaanta tekatsi anaakoterini rirori, tekatsi owashironkaerini rirori. Apatziro ikantziri Awaraama: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi: eero nopaashinitayitzironi noñaani”. ¹⁴ Roojatzi ikantziri: “Kyaaryo, notajonkakowentemi, osheki netakotzimi; eejatzi noshekyaaakiri picharineeteni”. ¹⁵ Riraga Awaraama eekiro riyaatatzi royaakotziri Tajorentsi imonkaatero okaatzi ikashiyakaakariri roojatzi iñaantakawo maawaeni. ¹⁶ Tema aririka akowaki ayotakaaperoteri paashinipaeni asheninka kyaaryo rini akantakiriri, akantziri: “Riyotzi Tajorentsi kyaaryootaki iroka nokantzimiri. Ranaakoeyakaeni rirori ipinkatharitaperotzi. Aririka namatawitemi, rowashironkaenaata rirori”. Aririka ayotaki ipinkathataperotaki Tajorentsi, ari ameentaperoteeyawo ikantakaeri. ¹⁷ Eenitatsi ikashiyakagaeyitakaririni Tajorentsi riraga paejatziiteni. Ikowakini riyoteeyeni eero ramatawiteeyirini, rootaki ikantaperotantariri: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi: eero nopaashinitayitzironi noñaani”. ¹⁸ Ari okyaaryooperotaki iñaani Tajorentsi: tee riyotzi itheeya. Omaanta eejatzi ikantzini: “Kyaaryo iroka nokamantemiri”, ayotaperoeyantakarini eerokya ramatawitantzi. Iroñaaka, aririka ameentyaari rowawijaakoeyakaeni, ayotaperotaki imatakaero iroka ikantakaeri:

rowawijaakoperoeyeeni. ¹⁹ Aririka ayoteeyakini awijakotakae, tema aweshiryaaperotaka. Noshiyakaawentemiro: okimitaganki antawo pitotsi eenitatsi otenakirori jatatsiri inthomaenta iñaa areetakawo jaawikinta kipatsi, tema rameenteetawo eero omatantawo tampyaa onoshikero pitotsi mapimashiki ochereeteki. Eejatzi aaka oshiyakawo, tema ameentapiintari Jesoshi riraga areetakariri ijeekinta Tajorentsi. Ikimitaga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri ikyaapaaki jantakironta Tajorentsinakiki, tema ayotaki aaka aritaki aate jenokinta atsipata-paeyaari Tajorentsi. ²⁰ Reewateeyanakaeni Jesoshi, ikamantakowentakae: ikimitakari riraga Merekishereeki, riraga iwinkathariteni ñaanakowenantatsiri paerani. Tema ikantani iñaanakowenantzi.

7

Merekishereeki rirotaki ñaanakowenantatsiri ranaakoeyakirini maawaeni isheninkani Rewii

¹ Ari iroñaaka nokenkithatakoteri riraga Merekishereeki: paerani ipinkathariwenteyakirini riraga jareemijatzi. Eejatzi Tajorentsi, riraga jeekatsiri jenokinta, iitakiri ñaanakowenantatsiri. Ari ijeeki paashiniki nampitsi Awaraama. Ragaeyanakirini isheninkapaeni, riyateeyanakini romanateeyirini riraga rowayirite riraga noshikiriri itominthori: osheki rineeyawitani, omaanta ithonkaeyakirini maawaeni iijanipaeni, iwinkatharitepaeni, maawaeni. Ari ipiyanaa rirori, roepiyeeri itominthori, eejatzi ramayiteeroni rowaagawoni

riraga rowayirite. Ipiyantaari, itonkiyotawakari Merekishereeki, ikantziri Tajorentsi: “Pitajonkakowenteri Awaraamaka kameetha ijeekantyaari”. ² Roojatzi raagaantee Awaraama owaagawontsi, ipagaantakiri rirori, ikantziri: “Iroka rashi Tajorentsi”. Oztimirika 10, ari ipakiri apaani. Akantziri Merekishereeki añaaneki: “Kameethatatsiri”. Ipinkathariwenteyirini jareemijatzi. Akantziri Jareemi añaaneki: “Kameetha ajeekaeyini”. ³ Rowaga Iwaperite Tajorentsi tee okenkithatakotziri iriri Merekishereeki. Tee okenkithatakotziro riniro, icharini, eejatzi icharineetenipaeni. Tee okenkithatakotziro itzimantakari eejatzi ikamantakari. Okimiwitaka ikantani ijeekini, rootaki roshiyantakariri Itomi Tajorentsi; ikantani rirori iñaanakowenantaperotanaki, ikantapiintziri Tajorentsi: “Pitajonkawenteri maawaeni aapatziyanari”.

⁴ Ñaakiro, osheki ipinkatharitzini Merekishereeki. Itakaanteeyakaririni paerani Awaraama, omaanta ipinkathatziri, eejatzi ipagaantakiri rowaagawoni rowayiritepaeni. ⁵ Pamine, roojatzikya ijeeki isheninkani Awaraamani: riraga Rewii. Rojankinatakaakiri Tajorentsi Moeseeshi, rowaga kaminagaantsi: “Ikowaki Tajorentsi iiterikya isheninkani Rewii ñaanakowenantatsini. Nokowaki maawaeni ijorriyotzinkarite ipagaanteri rirori rowaagawo, ipira, maawaeni: ikaaterika 10, ari iperi apaani”. Ñaakiro, isheninkani Awaraama rineeyini: isheninkani Rewii eejatzi maawaeni ijorriyotzinkarite. Isheninkatawakagaeyakani.

6 Omaanta paerani riraga Merekishereeki tee isheninkatyaarini Rewii, rinashita rirori; omaanta raawakiro Awaraamani rowaagawo ipagaantakiriri rirori, roojatzi ikantawaeri riraga ikashiyakaakiri Tajorentsi: “Nokoyi itajonkawentemi Tajorentsi”. 7 Ñaakiro, riraga Merekishereeki anaakotantatsiri ipinkatharitzi, rootaki ikanantariri Tajorentsi: “Pawa, pitajonkakowenteri Awaraamaka kameetha ijeekantyaari”. 8 Jaka asheninka iñeeyini riraga isheninkani Rewii, imonkaateeyakaeni aaripaeni, akamaeyini, omaanta raapiuntakiri maawaeni apaeyakiririni. Omaanta paerani riraga Merekishereeki, rinashita: okimiwitaka tee ikami omaanta rirori, tee okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Kamaki”. 9-10 Paerani, ipagaanantakariri Awaraama owaagawontsi, tekirani ijeekeni Rewii: rimpaete ijeeki rirori. Omaanta arimi ijeekityaami, ipagaanterimi eejatzi rirori: tema ikimityaarimi riraga jewatatsiri ijeeki. Eejatzi ikimiteeyerinimi maawaeni isheninkapaenini Rewii: maawaeni ñaanakowenantatsiri. Aritakimi ipinkathateeyerinimi Merekishereeki maawaeni. Ñaakiro, ajoriiyotzinkarite ipinkathateeyakirini ñaanakowenantatsiripaeni, rootaki ipagaanteeyantakaririni oetarikapaeni, omaanta riraga ñaanakowenantatsiripaeni ipinkathataperoyakirini Merekishereeki: tema ranaakotantaki rirori iñaanakowenantaperotaki, ipinkatharitaperotaki.

*Jesoshi rirotaki ñaanakowenantatsiri kimitaariri
Merekishereeki*

¹¹ Ari ijeekaeyawitani riraga isheninkani Rewii: riraga Aawooni eejatzi maawaeni isheninkani rirori, ñaanakowenanteyakini; eejatzi eeniwitacha rojankinateeyinirini Moeseeshi, iyotagaeyirini oetarikapaeni anteyirini. Omaanta tekatsi ikantee riroripaeni rowameethateeyeeni, rowawijaakoeyeeni; rootaki rotyaanantakariri Tajorentsi paashini ñaanakowenantatsiri, kimitaariri riraga Merekishereeki. ¹² Ari rinashita riraga ñaanakowenantatsiri, eejatzi iroñaaka rinashita ikowakagaeyakaerini Tajorentsi. ¹³⁻¹⁴ Eeniwitacha ñaanakowenantatsiripaeni sheninkaeyakaririni Rewii, eejatzi rojankinateeyakinirini Moeseeshi, riyotagaeyirini oetarika ranteeyakirini. Omaanta riraga owakirari ñaanakowenantatsiri tee isheninkatari Rewii, omaanta rirori isheninkatakari Joraa. Tee ñaanakowenantayitzini paashinipaeni isheninkani Joraa: tee rojankinateeyinirini Moeseeshi, tee ikantziri omaanta rirori iitakya ñaanakowenantatsiri. ¹⁵ Iroñaaka ijeeki riraga kimitariri Merekishereeki, rinashita rirori, ayotantakari rinashita ikowakaeriri Tajorentsi. ¹⁶ Tee isheninkatari Aawooni iitantakariri ñaanakowenantatsiri; omaanta itajorentsitaki eejatzi ikanteetatyaaani rañi, rootaki iitantakari ñaanakowenantatsiri. ¹⁷ Tema ikantzirini Tajorentsi paerani: “Pikanteetatyeeyaani piñaanakowenantanaki, pikimityaari riraga Merekishereeki”. ¹⁸ Eeniwitachani iroka rojankinatziniriri isheninkani Aawooni kaminagaantsi, omaanta tee ikoyi Tajorentsi apomeentsiwentyaawo iroñaaka. Atsipetyaa-

womi, tekatsi okanteeyeeni owawijaakoeyeeni.
 19 Amonkaateeyeronimi maawaeni, eero owameethateeyeenimi. Omaanta riraga Jesokirishito aritaki imatakae ragaeyanakaeni janta Tajorentsiki. Tee atsipetashitawo aapatziyeeyakirini rirori.

Ikantzi Tajorentsi: “Kyaaryo, ikanteetateyeyaani Jesokirishito iñaanakowenantaperotanaki”

20 Tee ikantashita Tajorentsi, ikantaperotzi: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi. Ikanteetateyeyaani Jesokirishito iñaanakowenantaperotanaki”. 21 Tee ikimitari riraga isheninkapaeni Aawooni. Omaanta ikantziri Jesokirishito: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi. Tee nokantashita, eero namatawitzimi. Eerokataki ñaanakowenantatsiri, pikanteetateyeyaani”. 22 Rootaki ayoteeyantakarini ranaakotantaki Jesoshi iñaanakowenantaperotaki, imateeyakaeni rowawijaakoeyakaeni. 23 Ari ikaateeyawitani osheki ñaanakowenantawitachari, omaanta kamapiinteeyakini, rookapiinteeyakironi iñaanakowenantawitani. 24 Omaanta riraga Jesokirishito, ikantani ijeeki: rootaki imatantawori iñaanakowenantzi, ikantani. 25 Imateeyakirini aapatziyeeyaririni: rowawijaakoperoeyakirini maawaeni kowaperotatsiri raaneeri Tajorentsiki. Ikantani rañi, rootaki imatantawori ikamantakowenteeyakaeni.

26 Kyaaryo, okameethaperotzi iñaanakowentaperowente; tema Tajorentsi rini, tee añiuro rantani, tee rantziro kaari

kameethatatsi; tee ikimiteeyarini riraga kaari kameethateeyatsini ijeekimoeyawitapaentarini. Iroñaaka ijeeki kameetha janta jenokinta. ²⁷ Riraga iwinkatharitepaeni ñaanakowenantatsiri, maawaeni kitejiri rowamaapiintziniri Tajorentsi ipirapaeni, itaapiintziniri. Ro rowamaapiintanariri, osheki ikenkithashiryaakiro kaari kameethatatsi ranteeyirini eejatzi ranteeyirini rirori ijoriiyotzinkarite. Tekatsi rowamaapiinte riraga Jesokirishito, omaanta apatziro ikamawenteeyakaeni: monkaataka, eero rapiiteero eejatzi. ²⁸ Ari paerani rojankinatzi Moeseeshi, ikantzi: “Iiteeyanakaani isheninkani Aawooni ñaanakowenantatsiri”. Atziri rineeyini rirori, ranteeyironi kaari kameethatatsi. Omaanta roojatzi ikantzi Tajorentsi: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi: ikanteetatyeeyaani Jesokirishito iñaanakowenantanaki”. Rirotaki Jesokirishito Itomi rirori, tee rantziro kaari kameethatatsi, omaanta ikantatyaani ikameethaperotaki.

8

Iñaanakowenantaperotanaki Jesokirishito janta jenokinta

¹ Piyotawakiro iroka nokamantemiri: rirotaki Jesokirishito ñaanakowenteeyakaerini. Ijeekimotziri Tajorentsi janta jenokinta, janta rakoperoki; ikaatziri ipinkathariteeyini. ² Riraga isheninkani Aawooni ikenkithatakaapiintziri Tajorentsi janta pankotsiki riwetsikiri atziri, iitakiro Tajorentsiipanko. Omaanta riraga Jesokirishito ijeekaperotzi janta Tajorentsi: tee riro

wetsikeroni atziri, omaanta Awinkatharite wetsikakirori ipanko janta. ³Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri ipapiintziri Tajorentsi oetarikapaeni; rowamaakirini piratsi, shemi; itaakiniri. Omaanta Jesokirishito, tee rowamaeniri piratsi; roroatzi kowaentsi rowamagaetantakariri. Roojatzi riyatashitakiri Tajorentsi, ikantapaakiri: “Naaka kamawenteeyakiririni asheninka, owawijaakoeyakiririni”. ⁴Ijeekemi iroñaaka jaka kipatsikika, eeromi iñaanakowenantzimi; ñaakiro, tee isheninkatari Aawooni: riroteeyakini isheninkani Aawooni thotyaakirori rojankinatziniri Moeseeshi. ⁵Rantawaetapiintzi janta ikanteetzirinta: “Ipankomawo Tajorentsi”, omaanta tee janta ijeekaperote Tajorentsi. Apatziro oshiyakawentziro inampipero janta jenokinta. Paerani, riwetsikantawori Moeseeshi, ikantziri Tajorentsi: “Janta tonkaariki iitachari Shinayii niyotaaperotakimiro tsika pikanterori pankotsi: pimonkaataperotero nokantakimiri”. ⁶Okameethatawitaka rowaga rojankinatziniri paerani Moeseeshi, iñaanatakowenantaperoyakaririni Aawooni eejatzi isheninkani, eejatzi ramitakoeyawitakarini ajoriiyotzinkarite. Omaanta iroka owakirari inimotaakiri iroñaaka Tajorentsi okameethaperotaki, osheki anaakotakiro rojankinatziniri Moeseeshi. Eejatzi ikimitaka, osheki imataperotakaeniro Jesokirishito, osheki ranaakotakiri Aawooni.

⁷ Okameethaperotakimi rojankinatziniri paerani Moeseeshi, eeromi ikantzirimi paashini

Tajorentsi. ⁸ Omaanta ikantzini Tajorentsi paerani: “Tekira omonkaata, tee okameethaperotzi iroka rojankinatziniriri Moeseeshi Aawooni”. Rootaki rojankinatakaantakariri paashinipaeni aapatziyaririni paerani: “Ikantzi Awinkatharite: ‘Iinja ojeeki paashini nokamanteeyeririni maawaeni joriiyopaeni, inashitanakya. ⁹ Eero okimitaawo rowaga nokantakiriri riraga itakaan-takaworini. Paerani ijeekawitani maawaeni joriiyopaeni Ejiipitoki, omaanta nagaeyanikirini paashiniki kipatsi. Rojankinataawitakawo Moeseeshi nokowakagaeyawitakaririni, omaanta tee raapatziyeeyanani. Rootaki kaari namitakoeyantaarini. ¹⁰ Iroñaaka eenitatsi nokamanteeyeririni maawaeni joriiyopaeni. Iinja niyotakaaperoeyakirini maawaeni nokanteeyeririni, ikenkithashireperoeyeroni, eero ipeyakoeyawoni. Ipinkathataperoeyakinani, eejatzi notajonkakowenteeyerini naari. ¹¹ Eero ratsipetashiteeyawoni riyotaawakagaeyeeyani, eero ikantawakagaeyani: “Nosheninka, piyoteri Nowinkatharite”. Aritaki riyotashiteeyenani maawaeni: pinkatharitatsiri, kaari pinkatharitatsi, maawaeni riyoteeyenani. ¹² Noneshironkaaperoeyerini maawaeni antzirori kaari kameethatatsi ari nopeyako-teeniri, eero nokenkithashiryaakoteero eejatzi rantayitzirini’ ”. Rootaki ikantzitakari paerani Tajorentsi. ¹³ Ñaakiro, ikantzini: “Eenitatsi paashini nokamanteeyeririni atziri, eero okimitaawo nokantzirini paerani”. Ari iroka ikantziri iroñaaka, rootaki poyaataawori ikantzirini paerani.

9

Ikenkithatakotziro ipankomawo Tajorentsi rantawaetantari ñaanakowenantatsiripaeni

¹ Paerani ikanteeyirini Tajorentsi itakaantaworini tsika ikanteeyani ipinkathatanteeyaaririni, eejatzi ikantziri tsika okantyaari ipankomawo Tajorentsi rantawaetantyaari ñaanakowenantatsiripaeni. ² Ari riwetsikaeyakironi ipankomawo, imonkaatakironi ikantziririni Tajorentsi. Janta rityaawo Tajorentsinaki rantawaetapiintzinta ñaanakowenantatsiripaeni. Iiteetziro Tajorentsinaki Kameethari. Eenitatsi janta rowantariri ootamentotsi, eejatzi eenitatsi meeja. Janta meejaki rowapiintziro paa, okaataki 12, akenkithashireeyantaworini ipapiinteeyakaeni Tajorentsi owaeyarini. ³ Jantakironota otzikaawo ari ojeeki Tajorentsinaki inampiperotari. Tekatsi kyaapiintatsini. Iiteetziro Tajorentsinaki Kameethaperotatsiri. ⁴ Ontsiyaatakawo otzikaawo rowaga itaapiinantawori kajankapaneri, riwetsikaetziri ooro. Eenitatsi jaga Tajorentsinakiki rowaga kimitawori tsiwoonaki, ro ipashikantawori ooro. Jaga inthomaenta, eenitatsi kowitzi riwetsikaetziri ooro, inthomaenta iroka roteteetziro manaa. Eejatzi eenitatsi inthomaenta ikotzi Aawooni, rowaga shookashitachari paerani oshi. Eejatzi eenitatsi inthomaenta rowaga mapi rojankinatakaeririni Tajorentsi Moeseeshi. ⁵ Janta otatawoki kimitawori tsiwoonaki roshiyakaawentakiri apite jewatatsiri ronampiripaeni Tajorentsi iiteetziro

kerowe. Roshiyakaantaka eeniro ijeekaki Tajorentsi. Ramineeyakironi otatawo kimitawori tsiwoonaki janta rowapiintziro maawaeni ojarentsi iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riraa piratsi. Okimitaka ikenkithashireeyirini kamawenteeyeerini, neshironkaeyeerini. Eero iroñaaka nothotyaaperotziro nokamantemiro tsika okantayitarini.

⁶ Ari riwetsikaeyakironi paerani, imonkaatakiro ikantziriri Tajorentsi Moeseeshi. Roojatzi ikyaapiinteeyini ñaanakowenantatsiripaeni, rantawaetapiinteeyinirini Tajorentsi.

⁷ Omaanta tee riyaatapiinteeyini otzikaawoki jantakironta. Apaani riyaatzi maawaeni ojarentsi riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri. Reewataki rowamaeniri Tajorentsi piratsi, roojatzikya ikyaanaki apaniroeni, raaneero riraa, ipitenkakiro janta otatawoki kimitawori tsiwoonaki; ikantziri Tajorentsi: “Pawa, pikaminthagaeyenani, eero pikijawenteeyanawoni nanteeyakirini eejatzi ranteeyakirini nosheninkapaeni; eero pikenkithashiryaakoeyaanawoni eejatzi”.

⁸ Ñaakiro, eenitatsi otzikaawo, otzikagaeyakiririni paashinipaeni ñaanakowenantatsiri eejatzi maawaeni joriiyopaeni. Tekatsi ikanteeyaani riyateeyeni janta ijeekantaperotariki Tajorentsi. Rootaki oshiyakaawenanteyakaerini Ishire irira, ayoteeyantakarini riraga isheninkani Rewii eejatzi paashinipaeni tekatsi ikanteeyeeni rareetakagaeyeeni janta Tajorentsikinta.

⁹ Okameethatzi akenkithashireeyeroni iroñaaka ayoteeyantyaarini: maawaeni ipapiinteeyakirini

Tajorentsi, eejatzi maawaeni rowapiintziniri eejatzi itaapiintziniri, tee owameethateeyirini riraga papiintawitariri eejatzi taapiintawitanariri. Apatziro roshiyakaawentziro. ¹⁰ Paerani riyotaashiteeyakarini oetarika rantashiteeyarini; oetarika rowagaeyarini, eejatzi oetarika imiriteeyirini; riyotaashiteeyakarini tsika ikantyaari ikiwapiintya, ikitetantyaari. Rootaki ikowakagaeyawitakaririni Tajorentsi atziri paerani. Omaanta ari okaatzini, monkaataka. Ipokapaaki iroñaaka Jesokirishito aamagaeyarini. Iroñaaka inashita ikowakagaeyakaerini Tajorentsi aari, owakirari, kameethaperotatsiri.

Riraa Jesokirishito

¹¹ Ipokapaaki Jesokirishito roshiyawitapaari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta okameethaperotaki iroka rantapaakiri rirori. Rantawaetzini paashinipaeni ñaanakowenantatsiri janta pankotsiki riwetsikiri atziri; omaanta rirori, riyataperotaki janta ipankoperoki Tajorentsi: kameethaperotaki roori janta jenokinta. ¹² Jaka kipatsiki riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riyatapiintzi maawaeni oarentsi, raapiintziro riraa chiiwo eejatzi waakaaniki janta ipankomawoki Tajorentsi inthomaenta, rowaga ikanteetawitari inampitaperotari Tajorentsi. Omaanta Jesokirishito ikamawenteeyakaeni, roojatzi riyateee janta jenokinta ijeekaperotzinta Tajorentsi. Roshiyakaawentakiro raaneero riraa: kaari riraa piratsi, omaanta riraapero rirori. Ikantziri Tajorentsi: “Ñaakiro, nokamawenteeyakirini maawaeni atziri

nowawijaakotantaariri, ikanteetatyeeyaani ijeekanteeyarini jaka anampikika”. Ero ratsipetashitawo rirori ipiyapiinte, apaani ikanta, ari okaatzi. ¹³ Ari paerani aririka rantzironi asheninka kaari kameethatatsi, rowamaakiri ñaanakowenantatsiri waaka, rirorika chiiwo, rirorika waakaaniki janta ipankomawoki Tajorentsi. Roojatzi riraga ñaanakowenantatsiri raakiro riraa, itsikirijantawakari riraga antzirori kaari kameethatatsi. Eejatzi itaakiri iwatha, roojatzi itsikirijantawakari shirampari itsimenkitote piratsi. Roojatzi ikanteeyirini isheninka: “Ikameethatee eejatzi irika. Okameethatzi ikaateeyeerini eejatzi aapatziyariri Tajorentsi”. ¹⁴ Omaantakya riraga Jesokirishito ikameethaperotaki rirori, okantani ojeeki Ishire amitakotziriri. Rootaki ikanantariri Tajorentsi: “Pawa, nokowaperotaki nokamawenteeyerini atziripaeni, nowawijaakoeyantyaaririni”. Ari apaatawenteeyakaeni riraapero rirori, tee ro riraa piratsi: ikamawenteeyakaeni, iroñaaka eero atsipetaawo akenkithashiriwo kaari kameethatatsi, rowaga jatakagaenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta anteniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakaerini. Roojatzi akanteetatyeeyaani ajeekimoeyerini janta jenokinta.

¹⁵ Ari paerani apatziro ayoteeyakironi rojank-inarini Moeseeshi, eejatzi antapiinteeyakironi kaari kameethatatsi, aateeyantyaarinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini; omaanta ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rowaw-ijaakoeyantakaerini. Tema irira rirotaki

ñaanatakowentakaeri owakirari inimotawakaantsi Tajorentsi. Iroñaaka inashita ikan-teeyakaerini rirori: “Okameethatzi maawaeni nokashiyakagaeyakiririni aapatziyeeyanarini niyoyagaeyakirini. Ikanteetatyeeyaani riweshiryaaawenteeyaawoni”.

Riyotagaeyakaeni iitaka ikamawenteeyan-takaerini Jesoshi

¹⁶⁻¹⁷ Ari pikenkithashireero rameteeyakarini asheninkapaeni. Eenitatsirika rowaagawopaeni, rojankinatzi paperiki: “Aririka nokame nokowaki rashitayiteeyawoni nosheninkapaeni”. Ari rojankinatakiro iwaeropaeni ashitayiteeyawoni rowaagawopaeni. Roojatzi, aririka ikamaki, riyoteeyanakini irira ninkarika ashiteeyawoni. Eerotzitarika ikami riraga jankinatzirori, eerotzita ragaeyironi owaagawontsi. Omaanta ikamakirika, monkaataka: roojatzikya ragaeyeroni. ¹⁸ Eejatzi okimitakani paerani: eenitatsi ikantziririni Tajorentsi asheninkani paerani. Tekatsi ikantya Tajorentsi ikame, omaanta ikamapiinteeyakini tsimeri omonkaatantakari ikantziririni. ¹⁹ Paerani ikamantziri Moeseeshi irira maawaeni ikaminagaeyakiririni ajoriiyotzinkariteni, roojatzi rojankinatantawori. Roojatzi ikamanteeyirini isheninka ikantziriri Tajorentsi; eejatzi rowamagaeyakirini waakaaniki eejatzi chiiwo, raawakiro riraa, itsipataawakiro iña. Roojatzi raakiro iwitzi owisha kityonkawitziri eejatzi piyonkashinkanari, rowiinkakiro iñaaki, ijeetantariri isheninkapaeni. Eejatzi itsikirijakiro roori iroka rojankinatakaakiriri Tajorentsi.

20 Aririka itsikirijeeyakirini, ikanteeyirini isheninka: “Ari nokamanteeyakimironi maawaeni owakirari ikamantakinari Tajorentsi. Ikantzi: ‘Aririka pikemijantaperoteeyenani, notajonkakowenteeyemini’. Eejatzi eerori pikanteeyini: ‘Kameetha’. Rootaki notsikir-ijanantakimirori iroñaaka riraa”. 21 Roojatzi itsikirijakiro eejatzi ipankomawo ipinkathateeyantaririni, eejatzi itsikirijeeyakironi maawaeni jeekayitatsirini inthomaenta. 22 Ari rojankinatzeni Moeseeshi: “Rootaki riraa piratsi owameethateeyirorini oetarikapaeni; eejatzi eerorika ijeeki kamawenteririni atziri, apaatawenziriri riraa, ero rawijakotee”.

Ikenkithatakotziro uitaka ikamawenantakaeri Jesokirishito

23 Ari eenitatsi oshiyakaawentziri iroka pankotsi eejatzi maawaeni jeekaeyatsirini inthomaenta. Okameethatzi itsikirijeeyakironi rowameethatantakawori. Omaanta ojeeki jenokinta iroka roshiyakaawenteeyakirini, ijeeki eejatzi anaakotzirori riraa piratsi, owameethaperotzirori maawaeni jeekaeyatsirini jenokinta: 24 rirotaki Jesokirishito. Riraga ñaanakowenantatsiripaeni riyatapiintzi janta ipankomawoki riwetsikaeyirini atziri, roshiyakaawenteetziro: “Inampitari Tajorentsi”. Omaanta riraga Jesokirishito jataperotee jenokinta ijeekimotapaeri Tajorentsi, ikantakowenteeyakaeni. 25 Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riyatapiintzi janta ipankomawoki Tajorentsi, raapiintziro maawaeni

ojarentsi riraa piratsi: tee rayiro riraa rashi rirori. Omaanta riraga Jesokirishito eero rapiiteero ikamawentee. ²⁶ Aririkami raapiinteromi riraa Tajorentsiki, okameethatemi ikamapiintemi, paerani: riwetsikantawori kipatsi, rityaawomi ikamapiintemi, roojatzi iroñaakami. Omaanta monkaataka paerani ikamantakari: apaani ikamaki, rowawijaakoeyakaeni. ²⁷ Ayoteeyakini apaani akamaeyakini, ari okaatzi; tee apiitapiintziro akame. Aririka akamae, roojatzi ikantakowenanteeyakaeni Tajorentsi, akameethatakirika. ²⁸ Ari osheki aneeyawitani, omaanta apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito; imonkaatakiro, eero ikamae eejatzi. Ari ipokae eejatzi iinja ipiyoteeyapaakaeni, raan-taneeri jenokinta maawaeni aamagaeyaririni.

10

Tekatsi okanteeyeeni rojankinarini Moeseeshi owameethateeyeeni

¹ Pamine, maawaeni rojankinatakotakirini paerani Moeseeshi oshiyakaawentakiri riraga pokapaentatsirini, kameethaperotatsiri. Rareeta-paenta, osheki itajonkawenteeyakaeni. Ikantziri Moeseeshi Aawooni: “Powamaapiinteniri Tajorentsi piratsi maawaeni ojarentsi”. Ari ikantani isheninkani rowamaapiinteeyawitarini, omaanta tekatsi okanteri owawijaakoeyerini riraga aapatziyaworini rojankinatziirini Moeseeshi. ² Arimi owawijaakoeyerinimi irika rowapiintziri, tema ari ipakaakiromi rowamaapi-intziniri. Eejatzi arimi rowawijaakoteeyaami

rirojatzi, eero ikenkithashireeyeeronimi eejatzi rantayitzirini. ³ Omaanta rowamaapi-inteeyawitarini ipira maawaeni ojarentsi, roojatzi ikanta okenkithashiryaakaapiintari rantayitzirini. ⁴ Tekatsi okanteri riraa waaka eejatzi chiiwo owameethateeyerini antzirori kaari kameethatatsi. ⁵ Ipokantakari kipatsiki paerani Jesokirishito, tema ikantziri Tajorentsi:

“Pawa, tee piñaaperotziro riraa piratsi, tee owameethateeyirini anteeyirorini kaari kameethatatsi. Rootaki piwetsikantanawori nowatha nokamawenteeyantyaaririni maawaeni atziri, nowameethateeyantyaaririni. ⁶ Tee piñaaperotziri ikameethatzi maawaeni itaapiinteeyawitzimirini atziri, eejatzi maawaeni rowamaapiinteeyawitzimirini powameethateeyantyaaririnimi. ⁷ Rootaki nokanantzimiri: ‘Pamine, Pawa, nopokaki jaka nanantemirori maawaeni pikowakaakinari. Nomonkaatero maawaeni rojankinatakotziteetakinirini paerani’ ”.

⁸ Pikenkithashiryaaperotero iroka ikantzirini Jesoshi: “Tee pikoyi, Pawa, rowamaemiri atziri piratsi, itaapiinteeyemirini. Tee piñaaperotawentari riraga pawitzimirini maawaeni rojankinatakotzirini Moeseeshi”. ⁹ Roojatzi ikantziri: “Pamine, Pawa, pokakina nanantemirori maawaeni pikowakaakinari”. Ikanantawori iroka, ikantzi: “Eeniwitacha maawaeni rantayitawitarini isheninkani Rewii. Eenitatsi owakirataatsini”. ¹⁰ Apaani

ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, eero rapiitaa ikamae eejatzi, imonkaatakiro. Rowameethaperoeyakaeni, eejatzi maawaeni riraga aapatziyeeyaririni, ikimitakagaeyakaeni tee antziro kaari kameethatatsi.

Tee rowawijaakotantzi piratsi inta Jesoshi owawijaakotantatsiri

¹¹ Maawaeni kitejiri rantawaetapiintaki maawaeni ñaanakowenantatsiripaeni, rowamaapi-intziniri Tajorentsi piratsi, itaapiintziniri, omaanta tee owameethateeyirini maawaeni antziro kaari kameethatatsi. ¹² Omaanta apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rowameethateeyantakaerini, monkaataka. Roojatzi ijeekapae janta rakoperoki Iriri, ¹³ royaakiri imatantyaawori ikantakiririni: “Inja nothonkaeyerini maawaeni kijeeyakimirini”. ¹⁴ Apaani ikamawenteeyakaeni maawaeni: tema riyoyagaeyakaeni Tajorentsi, rowameethaperoeyakaeni. ¹⁵ Eejatzi iyotaaperoeyakaeni Ishire Tajorentsi imonkaatakiro Jesokirishito maawaeni ikowakagaeyakiririni Iriri rowawijaakotantakaeri. Tema rowaga Ishire ojankinatakayiriri paejatziiteni okaatzi ikantakiriri Pawa Tajorentsi.

¹⁶ “Tema ritakari ikantzi: ‘Tema Naaka Iwinkatharite joriiyopaeni, rootaki inimotaakina pimonkaateninami nojankinatakaakiririni Moeseeshi pawijakotantanakya. Omaanta tee pimateeyironi nokantakiriri Moeseeshi. Roojatzi inimotaantanari owakiriri. Tema iinja nokenkithashiryaakagaeyeemironi

maawaeni nokowakagaeyakimirini
pajankaneki, nohotyaakagaeyemironi,
piyoperoeyantyaaworini maawaeni' ”.

¹⁷ Roojatzi eejatzi ojankinataakaakiri:
“Ikantzi Tajorentsi: ‘Eero no-
kenkithashiryaaakotziteeri eejatzi kaari
kameethatayitatsini ranteeyakirini’ ”.

¹⁸ Pamine, aririka ikaminthagaeyirini
Tajorentsi antzirori kaari kameethatatsi,
eejatzi teerika ikenkithashiryaaakoteeri eejatzi
rantakiri, eero ikowae eejatzi kamawenterini
rowameethatantyaariri. Ñaakiro, iñaaperoeyakaeni
iroñaaka akameethatzi.

Ikamanteeyakaeni itaka ikowakagaeyakaerini aari

¹⁹ Noyemijantzinkarite, ikamawenteeyakaeni
Jesokirishito, rapaatawenteeyakaeroni
riraa rowawijaakotantakaeri. Iroñaaka
ayoteeyakini iñaaperoeyakaeni Tajorentsi
akameethatzi rootaki kaari athaawanantari, inta
akenkithatakaapiinteeyerini Pawa. ²⁰ Paerani

eenironi ojeekini ipankomawoki otzikaawo,
rowaga kaari riyaatapiinteeyantani atziri
janta Tajorentsinakiki: tema otzikagaeyakirini.
Omaanta ikamawenteeyakaeni Jesokirishito,
kaari otzimantaa iroñaaka otzikagaeni.
Añaanee eejatzi, rootaki okameethatantari
iroñaaka akenkithatakaapiinteri Tajorentsi.

²¹ Iñaanakowenantaperotakae riraga Jesoshi,
ipinkathariwentaperoeyakaeni aari, eejatzi
maawaeni paashinipaeni aapatziyeeyaririni
rirori. ²² Rapaatawenteeyakaeroni riraa, eejatzi

akaawoshitawenteeyakarini. Rootaki iroñaaka kaari athaawanantari Tajorentsi, ayoteeyakini eero roepiye, omaanta raakameethaperoeyeni. ²³ Thame eekiro aatatyee aapatziyawo rowaga kyaaryooperotatsiri. Tema ayoteeyakini imatakaeniro maawaeni ikanteeyakaerini, eero ramatawiteeyeni: rootaki okameethatantari akamanteeyerini paashinipaeni atziri iroka aapatziyakarika.

²⁴ Thame iroñaaka oemoshirenkaeyerini paashinipaeni: anintawakagaeyani eejatzi akaminthayerini. ²⁵ Eenitatsi ayemijantzinkarite kaari pokapiintatsi ikemijante: eero pikimiteeyarini eerori, omaanta pipiyotapiinteeyaani poemoshirenkawakagaeyantyaarini maawaeni. Tema ayoteeyini eero ojamanitzi ipokanteeyari Jesokirishito, rootaki okameethatantari aweshiryaawenteeyaarini eejatzi aweshiryaaka-gaeyaarini paashinipaeni.

²⁶ Pamine, aririka ayoteeyakini ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rootaki rowawijaakotantakaeri, okameethataki ameentyaawo, akemijantaperoeyerini: tema rootaki ikantziriri Tajorentsi, okyaaryooperotaki. Tee okameethatziroña atheenkiri, tee añiiri paashini owawijaakoteeni. ²⁷ Aritaki iinja ikijeeyanakirini Tajorentsi maawaeni theenkiriri, rowashironkaaperoeyerini. Tema rotyaanteeyeerini maawaeni paamariki kaari tsiwakanitatsini. ²⁸ Riraga ajoriiyotzinkariteni rowamaapiinteeyakirini kaari pinkathatzirori rojankinarini Moeseeshi. Eenitatsirika apite kantatsiri, aririka ikaatzi 3: “Eniro

rantani, noñeeyakirini”, ari rowamagaeyakirini isheninka. Tee ineshironkatzimaetari. ²⁹ Aririka itheenkeri atziri Itomi Tajorentsi, eejatzi ikanterika: “Ratsipetashita ikamaki Jesokirishito, ratsipetashita rapaatakiro riraa, eero rowawijaakotee”; eejatzi ikantzimaterorika Ishire Tajorentsi, rowaga kaminthagaeyerini: ¿Piitzima eero rowashironkaeri Tajorentsi? Aritaki rowashironkaaperotakiri kameetha: ikemawakiroota, kaari raapatziyantari. ³⁰ Tema ayoteeyini ikantzi: “Naaka aritaki nopiyakowenteeyaari, nowashironkagaeyerini naaka”. Eejatzi ikantzi: “Kyaaryo nokantakowenteeyerini maawaeni atziri ikameethatakirika, tema naaka pinkathariwenteeyiririni”. ³¹ Aririka itheenkante atziripaeni, ikijakiri Tajorentsi, riraga añaaperotatsiri: okameethatzi ithaawan-taperoeyaarini kameetha, rowashironkaerikari.

Pikyaaryoowentero paapatziyari Jesokirishito, eero pithaayi poyaatantyaariri

³² Pikenkithashireeyaani tsika okantari paerani, owakira pikemakotakirini Jesokirishito. Ikijawenteeyakimironi pisheninka pikemijantzi, omaanta eekiro piyaatatzi paapatziyari rirori.

³³ Apanipaeni ishirontawenteeyakimini, rowashironkagaeyakimini. Tema iñeeyakimini osheki atziri. Omaanta paashinipaeni pitsipateeyapaakarini piyemijantzinkaritepaeni riraga owashironkaenkari. ³⁴ Petakotapiintakiri riraga omonkyaagaarewopaeni. Eejatzi aririka ikoshitakimini powaagawo, pikimoshireeyakini, pikantzini: “Rayeroota. Iinja ojeekaperotayiteeni

kameethatayitatsirini janta jenokinta, eero añaaapae koshiteeni janta. Akanteetatyeeyaani ajeekaeyeni janta okameetheetyaaperotzinta”.³⁵ Eero pipeyakotziro pikimoshirewentziri, eekiro piyaatatyee pikimoshireeyanakini. Kyaaryo, ipinatemi Tajorentsi.³⁶ Okameethatzi pikantyaani pikyaaryoowentero maawaeni ikowakaemiri Tajorentsi, roojatzi imatan-takimirori ikantakimiri.³⁷ Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Rooteentsi ipokae Awinkatharite, eero ojamanitzi, tema ikantzi: ‘Ari nopokae.³⁸ Okameethatzi ikemijantaperoeyenani riraga nowameethatzi. Omaanta rookaerorika ikemijantzi, eero niweshiryaawentaari’ ”.³⁹ Tee atsipateeyarini aari riraga ookaeyirorini ikemijantzi: riyaa-teeyeni rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini. Akemijanteeyini aaka, aateeyeni jenokinta.

11

Ranteeyinirini aapatziyariri Tajorentsi paerani

¹ Paapatziyari Jesoshi piyotaperotantakarini imataperotemiro maawaeni ikantakimiri. Eenitatsi osheki kaarira añeeyini, omaanta aapatziyari Jesoshi, rootaki ayotantakariri añeeyeerini iinja maawaeni ikashiyakagaeyakaerini.
² Raapatziyari Tajorentsi riraga paejatziiteni rootaki iñaaperotantariri Tajorentsi ikameethatzi.
³ Aapatziyari aaka, rootaki ayoteeyantakarini iñaawaetakira Tajorentsi rootaki ojeekantakarini kipatsi, jenokinta, eejatzi maawaeni jeekantawori. Iñaawaetaki, jeekanaki: tekatsi

raashitero riwetsikantawori. ⁴ Raapatziyarini Tajorentsi Aweerini, rootaki iñaaperotzitantakariri Tajorentsi okameethatzi ipashitakariri; omaantakya riraga Kayeeni, tee raapatziyari, rootaki kaari iñaaperotantawo okameethatzi ipashiwitakaririni rirori. Iñaaperotakiri Tajorentsi Aweerini ikameethatzi, rootaki iñaaperotzitantakariri ipakiriri. Ikamakini rirori paerani, omaanta okameethatzi akimiteeyaarini: aapatziyeeyaarini iñaaperoeyanteerini Tajorentsi akameethatzi. ⁵ Raapatziyari Tajorentsi Enoko, kaari ikamanta. Añaatsi rini, raaneeri Tajorentsi jenokinta. Tekatsi ñeerini eejatzi: kyaaryo, raaperotaneeri jenokinta. Tekirani raayirini, ikantzini: “Kyaaryo, noñaaperotakiri Enoko ikameethatzi”. ⁶ Eerorika aapatziyari, eero iñaaperoeyeeni akameethatzi. Eenitatsirika kowatsiri rareetyaari Tajorentsi, okameethatzi raapatziyaperotyaari, eejatzi riyotaperotanaki ipinateri kowaperotatsiri riyoteri.

⁷ Eejatzi raapatziyari Tajorentsi Noeni. Ikantzirini rirori: “Iinja opoke osheki inkani, inkaaretanaki maawaeni. Piwetsikero antawo pitotsi pawijakotanteeyarini”. Ari ikemijantaperotakiri. Ojarentsitaperotawitani, omaanta rantaki pitotsi, rawijakotantaari, eejatzi rawijakoeyantaarini maawaeni jeekimoeyiririni ipankoki. Tee raapatziyeeyarini paashinipaeni isheninka, rootaki ikantakotantakari, rowashironkaeyantakaririni Tajorentsi. Omaantakya riraga Noeni rowameethatziri: tema raapatziyari rirori. ⁸ Eejatzi rirori Awaraamani, raapatziyarini Tajorentsi. Ikantzirini rirori:

“Nokowaki piyaate paashiniki kipatsi, janta inteena: aritaki pijeekapae. Nopemiro pashitaperotyaari eerori; eejatzi noperi pitomi, picharini, maawaeni. Thame piyaate, nokoyi noñaayemiro”. Ari riyaaanaki, omaanta tee riyotzi tsikarika riyate. ⁹ Rareetantakari, iñaapaakiri paashini atziri jeekatsiripaeni. Okimiwitaka kaari iipatsite, tee ijeekaperotzi, omaanta ikinayitakini; omaanta ikantani raapatziyari Tajorentsi. Eejatzi ikimiteeyakani itomi Ijaaka eejatzi icharini Jakoowo: tee ijeekaperotzi, tee riwetsikaeyini kameethari ipanko, ¹⁰ omaanta ikenkithashireeyironi paashini inampi, kaari riwetsiki atziri. Riyoteeyakini iinja ragaeyaneerini Tajorentsi janta inampiki, riwetsikakiri rirori. ¹¹ Aapatziyari Tajorentsi Jaarani: antyashipawo ini, tee itzimi otomi. Roojatzi antyaashipawoperotantanaka. Ikantakiro Tajorentsi: “Inja itzime pitomi”, roojatzi aapatziyantanakari. Okantzi: “Eero ramatawitana Tajorentsi”. Roojatzi itzimantaka. ¹² Eejatzi antyaashipariperowitakani Awaraama, oshekitaperotaki rojarentsite. Tee itzimawita apaani itomi, omaanta roojatzi iroñaaka itzimakaanakawo iina otomi. Iroñaaka ikaateeyini isheninkapaeni oshekipero, eero amatziri ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini: ikimiteeyakarini ompokiropaeni, eero amatziri ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini. Eejatzi ikimiteeyakawoni opane impaneki janta othapyaaki inkaare, oshekipero.

¹³ Ari ikamaeyakini riroripaeni aapatziyariri Tajorentsi: ijeekaeyawitani Kanaanaki, omaanta

tee iñaaperoeyironi maawaeni ikantakiririni Tajorentsi. Inta riyoteeyakini iñaagaero iinja. Ikanteeyini: “Tee nonampitaperotawo kipatsika, tee nojeekaperotzi jaka”. ¹⁴ Rootaki ayoteeyantakarini ikowaeyakini rareeteeyaani paashiniki nampitsi inampiperotantapaeyaawori. ¹⁵ Ikowaeyeenimi ipiyeeyaneenimi janta Ejiipitoki ipofñaakanta, ari riyaateeyeenimi. ¹⁶ Omaanta ikowaeyakini riyaateeyeni okameetheeeyenta nampitsi: rowaga jeekatsiri jenokinta. Rootaki riweshiryaawenantakariri Tajorentsi rirori: tee ipashiwentakaematari, itomintaperoeyakarini. Eejatzi riwetsikaeyenirini ijeekaeyantyaarini.

¹⁷ Ari ewankaritapaaki Ijaaka, roojatzi iñaantakari Tajorentsi Awaraama, riyotantyaari kyaaryorika ikemijantaperotziri. Ikantziri: “Powamayenari pitomi papintzite, pitayenari”. Ikemantakariri, ikantziri: “Ari, niyaate nowamaeri”. ¹⁸ Paerani ikantzirini Tajorentsi Awaraamani: “Iroñaaka eenitatsi pitomi papintzite, piitakiri Ijaaka. Rirotaki ashitayiteeyaaririni picharineetayiteeyaarini, maawaeni. Tekatsi paashini ashityaarini”. ¹⁹ Ikenkithashiryaaka: “Ikantana Tajorentsi: ‘Rirotaki ashiteeyaaririni picharineetayiteeyaarini, maawaeni’, tekira itzime rirori. Omaanta iroñaaka ikantakina: ‘Powamaeri’. Niyotaki aririka nowamaeri, ari ipiriinteeri”. Riyaatanaki, rooteentsi rowamaerimi, omaanta ikantziri Tajorentsi: “Eero powamaeri, omaanta noñaantatziimi. Iroñaaka niyotaki pipinkathataperotakina”. Ari okimitzimotawitakari Awaraama ipiriinteeniri itomi, añaanee eejatzi.

²⁰ Eejatzi rameentakari Tajorentsi Ijaakani, rootaki ikantakowenantariri Jakoowoni eejatzi Isawoorini. Ikantziri Tajorentsi: “Pitajonkakowenteri notyomi apite”. Rootaki itajonkakowenantanariri osheki. ²¹ Eejatzi ikimitani Jakoowo, rameentakari Tajorentsi. Rooteentsi ikame, omaanta ipiriinantanakawo ikotzi amitakoterini; roeyotashitakari Tajorentsi, ikantziri: “Pitajonkakowenteeyerini itomipaeni Josee”. ²² Eejatzi rirorini Josee, rameentakari Tajorentsi. Paerani ijeekini Ejiipitoki, eejatzi maawaeni isheninka, omaanta riyotaki ragaeyaneerini riraga Tajorentsi jorriyopaeni janta iipatsiteki. Rootaki ikanantariri isheninka: “Rooteentsi nokame. Iinja, aririka piyaateeyaneeni aepatsiteki aari, pagaeyaneeronikya notonki, pikitatero janta”.

²³ Paerani ikanteeyawitarini riraga iwinkatharite ejiipitojatzi: “Nosheninka, piñaakiri roshekiiyanakini jorriyopaeni: tee okameethatzi. Piyaateeyini powiinkaeyerini maawaeni itomipaeni, owakira tzimayitatsirini”. Ari riraga iriri Moeseeshi rameentakari Tajorentsi, eejatzi riniro: ipinkathateeyirini Tajorentsi, rootaki ikanantari: “Eero apinkathatziri riraga iwinkatharite ejiipitojatzi. Ikameethataki atomi, eero ashinetziri rowiinkiteeri”. Ari imanapithatakiri, kaari rowamaantyaari. ²⁴ Ari roojatzi oñaakiri Moeseeshi rishinto pinkathari. Okenkithashiryaaka: “Eero nowamaeri, inta nokimitakaantyaari notyomi, ijeeki nopankoki”. Roojatzi rantaritanaki. Rameentakari Tajorentsi, rootaki ikanantari: “Tee nokoyi nosheninkatyaari

ejiipitojatzi, naaka joriiyo”. ²⁵ Riyotaki raapatziyeeyarini Tajorentsi joriiyopaeni, rootaki rowashironkagaeyantakaririni rirori ejiipitojatzi. Ikimoshireeyawitakani irirapaeni, omaanta tee okameethatzi rantakiri, rootaki kaari ikowanta Moeseeshi isheninkateeyaarini. ²⁶ Tee ikoyiri iyorikite ejiipitojatzi ijeekimowitakari, omaanta ikowaperotaki raapatziyari Jesokirishito, ikemaatsitawentakari rirori. Riyotakini iinja ipinateri Tajorentsi. ²⁷ Rameentakari Tajorentsi, riyotaki tee ikoñaatzi irira, omaanta riyotaki kijokiro royiri; rootaki kaari ithaawanantari pinkathari, eejatzi ishiyapitheeyakarini ejiipitojatzi, ragaeyanakirini maawaeni ijoriiyotzinkarite. ²⁸ Eejatzi rameentakari Tajorentsi, riraga kantziriri: “Iroñakaan tsiteniriki notyaanteri nonampiri rowamaeri itomipaeni theenkaeyanarini, riraga jewatatsiri ikoñaatzi. Omaanta aririka powamaeri owisha, pitziritero pipanko riraa pikyaapiintzira, rawijantyaari riraga owamaantatsiri, eerokya rowamaeri pitomipaeni”. Ari raapatziyakari Moeseeshi, eejatzi raapatziyakagaeyakarini ijoriiyotzinkarite, kaari ikamaeyantyaani itomipaeni. Ro aetantawori kitejiri: “Rawijantaririni ronampiri Tajorentsi”.

²⁹ Eejatzi raapatziyeeyini maawaeni joriiyopaeni. Ishiyapitheeyakarini riraga ijoraarotepaeni ejiipitojatzi. Royaateeyawitanakarini irirapaeni, raawaerimi. Eenitatsi otzikaeyakiririni joriiyopaeni antaworoña inkaare, tekatsi ikineeyaneeni. Riyotaki Tajorentsi raapatziyeeyarini, rootaki

iteenkaryaantakawori inkaare, okipatsitanaki niyanki. Intsipaete rawijeeyanakini intatsikeronta maawaeni joriiyopaeni. Royaateeyawitapaakarini ejiipitojatzi, omaanta roepiyaagaero Tajorentsi inkaare, agaeyakirini joraaropaeni.

³⁰ Eejatzi rameentakari Tajorentsi joriiyopaeni janta Jerikooki. Rotantonakitanteeyakawoni mapipaeni inkinagaakitakirori pankotsipaeni, rotzikagaeyakirini joriiyopaeni. Omaanta ikantziri Tajorentsi: “Pishonkaeyanakyawoni nampitsi. Apaani kitejiri, apaani pitapoteeyaawo; paashini eejatzi, paashini eejatzi, roojatzi 7 kitejiri”. Ari monkaatapaaka kitejiri 7, roojatzi opariyantanaka otantonagaakitachari. Rowamagaeyakitzirini theenkiriri Tajorentsi.

³¹ Ojeeki janta tsinani, oetachari Raawa. Paerani osheki oshinetaayitarini shiramparipaeni kaari ayi. Aapatziyari Tajorentsi roori, rootaki amitakotantariri rotyaantanewopaeni Joshoe raminero nampitsi. Tee okami roori janta Jerikooki, tee okimitari paashinipaeni theenkaeyantatsirini.

³² ¿Iitaka paashini nokenkithatakoteri? Oshekitanaki iroñaaka nojankinari, omaanta ijeeki oshekipero paashinipaeni ameentariri Tajorentsi: Jeryoo, Waraaka, Shaansho, Jete, Iraviiri, Samoeri, eejatzi paashinipaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Eero iroñaaka nothonkimiro nokamantzimiro maawaeni rantayitzirini. ³³ Rameenteeyarini Tajorentsi paashinipaeni, rootaki ranaakoeyantawakaririni rowayiritepaeni. Rameenteeyarini paashini-

paeni rootaki imatantawori kameetha ipinkathariwenteezirini isheninka, eejatzi imatantakanariri Tajorentsi ikantakiriri. Rookawitakari manitzimashiki, omaanta rameentakari Tajorentsi, rootaki kaari rowantari. ³⁴ Paashini rookawiitari paamariki, omaanta tee itaga. Ithatyagaeterimi paashinipaeni, omaanta rowawijaakotagaantakiri Tajorentsi. Imantsiy-atagaantaki, omaanta retsiyatakotagaantakiri, ishintsitakaagaantakiri. Imatakaagaantakiri omanatachari. Romishiyagaantakiri omanaterinimi aapatziyariri Tajorentsi. ³⁵ Ameentariri tsinanipaeni, rootaki ipiriinantaari oemini, eejatzi otomipaenini.

Omaanta omawitya ameentariri rowashironkaagaanteetakiri paashinipaeni aapatziyariri Tajorentsi, rowatsinagaanteetakiri; ikantziri: “Aririka pookaero paapatziyari rirori, ari kameetha nopakagaemi”. Omaanta ikantziri: “Eero nookiro naapatziyari. Linja kameetha ijeekakayena Tajorentsi”. ³⁶ Ari ishirontawentagaantakari, ipajapajaatagaantakiri, tak, tak, tak; roojotagaantakiri kareenathaki, romonkyaagaantakiri, ³⁷ itsitokagaantaki mapiki, pog, pog, pog. Itotakiri ithakiryaaakiri, thatzik. Ithatyaagaantakiri ithatyaamentoki, petzik. Paashinipaeni tee ikithaata kameetha, omaanta roori ikithaatahitakari imashi owisha eejatzi imashi chiiwo; okoetyeemotakari oetarikapaeni, ikijeetakiri, rowashironkaetakiri. ³⁸ Ikinayitanakini teenta ijeeki atziri eejatzi tonkaariki. Imanapithayitakarini kijakiriri janta omooki impeeta. Ikameethaperoyakini,

omaanta tee raakameethatziri riraga theenkantatsiri. ³⁹ Ari rameenteeyarini Tajorentsi rootaki iñaaperotantakariri Tajorentsi ikameethatzi; omaanta tee iñaaperoeyeroni maawaeni ikashiyakaakaririni. ⁴⁰ Okameethaperotaki ikowakagaeyakaerini Tajorentsi: tee ikowakagaeyirini riraga paejatziiteni reewateeyeeni iñeeyeroni, omaanta ikowaki amonkaatawakagaeyeeyaaani añeeyeroni maawaeni.

12

Ikantziri: “Pikyaaryoowenteniri Tajorentsi ikowakaemiri, eero piperashiryaawo”

¹ Ari osheki raapatziyeeyakarini maawaeni irikapaeni nokenkithatakoeyakirini. Iroñaaka okimitaka ipiyotashiiyakaeni, raminakoeyakaeni riyoteeyantyaarini oetarika anteeyerini aari. Noshiyakaawentemiro: tema rameteeyawoni ewankaripaeni ishiyeeyani riyotantyaari ninkarika anaakotantatsini. Aririka ishiyeeyanakini, rookagaantanakiro iithaaripaeni ishiyaperotantyaari. Aaka oshiyakaawentacha kaari anantyaawo kaari kameethatatsi amatantyaawori anteeyeroni maawaeni ikowakagaeyeerini Tajorentsi, akyaaaryoowentero. ² Akantyaani akenkithashireeyerini Jesoshi, riraga owawijaakoeyakaerini paerani, eejatzi rirotaki agaeyaneerini iinja jenokinta. Osheki ikemaatsitawenteeyakaeni koroshiki paerani, osheki rowashironkagaeyakirini rirori. Omaanta riyotaki ijeekakagaeyeeni kameetha janta jenokinta, rootaki ikemaatsitawenantakaeri.

Iroñaaka ijeeki rirori janta rakoperoki Tajorentsi, ikaateeyakirini ipinkathariwenteeyakaeni. ³ Osheki paerani ikijeeyakirini theenkantatsiri, osheki rowashironkagaeyakirini. Iroñaaka okameethatzi pikenkithashiryaaperoeyerini, eejatzi eero powashireta, eero pijamashiryaaawo.

Rowashironkaakiri Tajorentsi aapatziyariri Jeshoshi antzirori kaari kameethatatsi

⁴ Aririka ikanteeyawiteeni antzirori kaari kameethateeyatsirini: “Thame ashinkitya. Thame antero oetarika akowakiri”. Kyaaryo niyotakimi pikanterika: “Eero nantziro. Eejatzi eeroka, pookaero pantayitzirini”. Omaanta tekira ikijantaperozimiro. Tekira rowamaanteetzimiro, tekira rowashironkaawentzimiro roojatzi pikamantakya. ⁵ ¿Pipeyakotakiroma itomintakimi Tajorentsi? Pikenkithashiryagaero eejatzi iroka kaminaakiriri paejatziiteni: “Notyomi, aririka nowashironkagaemi, eero pikijana, tema naaka Piwinkatharite. Eejatzi aririka nowashironkayemi, eero pikantashiryaaashita. ⁶ Aririka rantero nonintanewo kaari kameethatatsi, ari nowashironkaakiriri. Nokowaki niyotakaantyaariri tee okameethatzi rapiitapiintero. Aririka nowashironkayemi piyotantyaari notomintaperotakimi”.

⁷ Aririka rowashironkaeyemini Tajorentsi, eero pikantashiryaaashita. Inintashireteeyakimini, itominteeyakimini, rootaki rowashironkaantakimiri. Tema ameteeyawoni aari owashironkaapiinteeyirini atomipaeni. ⁸ Maawaeni shirampari rowashironkagaeyakirini itomipaeni.

Eerorika rowashironkaemi Tajorentsi, tee eeroka itomi, rishinto: tee pisheninkatari. ⁹ Rowashironkagaeyakaeni ashiteeyeerini, omaanta tema apinkathateeyakirini. Tema eejatzi okameethatzi apinkathateeyerini Tajorentsi ashiteeyeerini, akanteetatyeyyaani ajeekantyaari janta jenokinta. ¹⁰ Riraga ashiteeyeerini rowashironkagaeyakaeni eejatzi riyotagaeyakaeni ayoteeyantakarini ajeekaeyini kameetha jaka kipatsiki: eero ojamanitzi, ari akamaki. Omaanta tee riyoteeyini maawaeni, raamaashitawitani rirori; ikijashitee. Omaantakya riraga Tajorentsi, tee raamaashitayitani rirori, riyoperoyakaeni kameetha: kameetha rowashironkagaeyakaeni, kameetha riyotaaperoyakaeni. Rootaki atsipatanteeyaririni rirori akanteetatyeyyaani akameethaperoyapaeni. ¹¹ Aririka rowashironkagae, tema owashirewitanaka, tee akimoshiryaawitanaa. Omaanta roojatzi akenkithashiryaa, ayotaki riyotagaeyakaeni akimoshireeyanakini eejatzi akameethatanaki.

Piweshiryaawenteeyaarini Tajorentsi

¹² Pikimateeyawitakani pimakoteey-atziini. Pipiriintanee, pishintsitane: piweshireeyanakyaani. ¹³ Pikyaaryoowentero ikowakaemiri Tajorentsi. Piweshiryaaka-gaeyaarini piyemijantzinkarite owashireeyaw-itacharini ikemijantaperoyantyaarini rirori. ¹⁴ Pikowaperoyeni paakameethateeyerini maawaeni paashinipaeni atziri, eero pikijiri. Eejatzi pikowaperotaki pijeeki kameetha: eerorika

pijeeki kameetha, eero pimatziro pikemijan-takagaeyerini paashinipaeni, eero riyoteeyirini Awinkatharite. ¹⁵ Pamitakotawakagaeyaani, piyotaawakagaeyaani, riyoteeyantyaarini maawaeni asheninkapaeni ineshironkaeyakirini Tajorentsi. Kyaaryoowa pikijashireeyiririkari pisheninka, tee okameethatzi. Aririka pikijawakagaeyaani, eero pijeekaeyini kameetha, eejatzi pookaeyeeronikari paapatziyari. ¹⁶⁻¹⁷ Piyoteeyakini iitaka rantakirini Isawoori. Rirotaki itomi Ijaaka; Isawoori rirotaki jewatatsiri ikoñaatzi; riraga Jakoowo, impaetatsiri. Ari rameteeyawoni ashiteeyaririni ikantakowentaperotziri jewatatsiri ikoñaatzi itomi, itajonkakowenantyaariri Tajorentsi. Eejatzi ikantziri: “Eeroka poyaateenani, ashitayiteeyawoni tzimimotayitanarini”. Eejatzi ikimiterimi rirori Ijaaka, ikaminthaaperoterimi Isawoori. Omaanta paashini kitejiri osheki ikemakiro riraga Isawoori itashe, roojatzi iñaakiri rirentzi eenitatsi osheki rowari. Ikantziri: “Yeeyi, pipena noyaari: aaperotakina notashe”. Ikantziri: “Aririka ikantakowentakina naaka Pawa, eejatzi ikantena nopoyaateeyari, ari nopakimiro poyaari”. Ikantziri: “Ari, eerokaritya. ¿Iitaka nokowantyaari naaka ikantakowentena iinja? Rooteentsi nokame”. Ari ipakiri rowari.

Tema piyotzi eerokapaeni, roojatzi ikenkithashiryaawitanaa Isawoori, raawitanakanari rowanawo iriri, ikantawitapaakari: “Pawa, nokowaperotaki pikanteri Tajorentsi nopoyaateemi eejatzi itajonkawentena”. Rakawakiri: “Eero. Nokantakowentakiri

iroñaaka pirementzi. Eero iroñaaka napiitziro nokantakowentzimi”. Tee ikoyi Isawoori itajonkakowenteri Tajorentsi paerani, tema itheenkakiri. Eero pikimitaari iroñaaka eerori.

Kameetha ikaminthagaeyakaeni Tajorentsi iroñaaka: eero akimitari paejatziiteni, riraga thaawanteeyakaririni

¹⁸ Tee piñeeyironi iñeeyakirini paejatziiteni janta tonkaariki Shinayiiki, ithaawaeyantakarini. Ikamanantakariri Tajorentsi Moeseeshi maawaeni ikowakagaeyakiririni, iñaakiro omapokanaka ootashitaka paamari, otsiteniityaanaki eejatzi, iñaakiro antawo tampyaa. ¹⁹ Ikemaeyakironi isheninka eejatzi ishintsitzi itziwootzi eejatzi ikemaeyantakaririni Tajorentsi, ithaawanteeyakarini osheki, ikanteeyini: “Eero piñaaneeyanani eejatzi, osheki nothaawanteeyakimini. Nokamikari”. ²⁰ Ikantzi Tajorentsi: “Tee nokoyi ipoke jaka tonkaariki atziri eejatzi ipira. Ipokerika jaka ipira, pompojeri, powamaeri”. Ari ithaawaeyanakini osheki maawaeni atziri. ²¹ Eejatzi riraga Moeseeshi, ithaawaeyanakini maawaeni iñeeyakirini; ikantzi: “Osheki nothaawanaki, rootaki nompetatantanakari”. ²² Omaanta eerokapaeni, tee piyaateeyini Shinayiiki, rootaki kaari pithaawaeyantani. Omaanta okimitakawo piyaateeyakini janta paashiniki tonkaari, iitachari Shiyoo, rowaga jeekatsiri janta Jerojareeki: oshiyakawori inampi Tajorentsi. Ñaakiro, kimitaka piyaataperotaki paashiniki Jerojaree, rowaga jenokijato: pareeteeyakarini

Tajorentsi, ikaminthaaperoeyakimini, rootaki kaari pithaawaeyantani. Eenitatsi janta oshekipero ronampiripani, ipiyotawenteeyakarini, romampaawenteeyakarini, maawaeni.²³ Janta ijeeki maawaeni aapatziyariri Jesoshi itominteeyakarini Tajorentsi, maawaeni jeekaperotatsini janta: eeniro ojankinataka iroñaaka iwaero, maawaeni. Rirotaki rirori, riraga kankowenteeyakaerini aakapaeni maawaeni, antakirorika kameetha rooma teerika antziro. Eenitatsi eejatzi maawaeni riraga aapatziyeeyaririni paerani; rowameethateeyakirini Tajorentsi, kameetha ijeekaeyini iroñaaka jenokinta.²⁴ Eejatzi okimitaka pareetaka Jesoshiki, riraga iyotagaeyeerini maawaeni ikanteeyakirini Tajorentsi. Paerani rowamaakiri Kayeeni rirentzi Aweeri, rootaki rowashironkaantakariri rirori. Rowamagaetakiri eejatzi Jesoshi, rapaatawenteeyakaeni riraa. Anaakoperotantanaki rashi Jesoshi tema rootaki ayotantakariri ari imatero rowawijaakotee ikaminthagaeyantakaerini Tajorentsi.

²⁵ Paapatziyeeyarinira riraga kenkithatagaeyimirini, kyaaryoowa pipiyathatarikarira. Paerani ipiyatheeyakarini asheninkani Moeseeshi. Isheninka rinawita, omaanta tee raapatziyari, rootaki rowashironkaanteeyakaririni Tajorentsi. Kaari atziri kowatsini ikenkithatakayemi iroñaaka, omaanta riraga Tajorentsi. Osheki ranaakotantaki ipinkatharitzii. Eerorika paapatziyari Jesoshi tema ari rowashironkaaperoeyemini osheki.²⁶ Paerani janta Shinayiiki ikenkithatokaantakariri

Tajorentsi Moeseeshi, omoyeka kipatsi. Omaanta ikantzirini rirori: “Iinja noweyaantawakyaawo nomoyekero eejatzi kipatsi, omaanta eejatzi nomoyekakoteri jenokijatzi maawaeni”.
²⁷ Ikantzini: “Ari noweyaantawakyaawo nomoyekero eejatzi”. Aritaki ithonkiro maawaeni onikaeyacharini, maawaeni kaari kijotaperotatsi. Oztimagaantanaki kaari onikachani. ²⁸ Ari iinja ajeekaeyanteeyawoni janta paashiniki kipatsi, rowaga kaari thonkanitachani: janta ipinkathariwentaperoeyeni. Rootaki okameethatantari apaasonkitaperoeyerini, akyaaryoowenteniri maawaeni ikowakaakaeri; thame apinkathataperoeyerini maawaeni. ²⁹ Tema roshiyakawo Tajorentsi paamari taantanero. Okameethatzi ithaawan-taperoeyaarini maawaeni kaari pinkathatziriri rirori: tema ari ithonkaperoeyakirini maawaeni theenkaeyiririni.

13

Riweyaantakari ikaminaakiri

¹ Ari, pinintashiryaawakaaperoeyaani: pikimitakaanteri paashinipaeni irira piyemijantzinkarite, eekiro piyaatatyee pinintashireperoteri. ² Aririka rareetemi kaari piñaapiintzi, paakameethatawakiri. Eeniro aakameethatawakiriri kaari iñaapiintzi, iitawitari isheninka riraga raakameethatziri: jaa, ronampiripaenimache Tajorentsi rineeyini. ³ Pikaminthagaeyerini maawaeni

ayemijantzinkarite, riraga romonkyaagaetziripaeni: kimitakimi pijeekakitzi janta omonkyaagamentotsiki, tema ari pikowakimi ikaminthagaeyeminimi eerori. Pikaminthagaeyerini maawaeni rowashironkagaetzirini: tema pisheninkaeyakarini. ⁴ Okameethatzi aye aena; okameethatzi rowaga tsinani aye oemi. Okameethatzi imatero shirampari iina; okameethatzi oshinetayaari tsinani oemi. Omaanta rowashironkagaeyerini Tajorentsi maawaeni kaari kinataworu iina eejatzi roori tsinani kaari kinatariri oemi. Eejatzi rirori ewankari aritaki rowashironkaeyakirini Tajorentsi ñaathatayitaworini tsinani kaari rayi. Eejatzi okimitya roori tsinani eero oñaathatari shirampari kaari ayi. ⁵ Eero pikoyi poshekeeri piyorikite, omaanta piweshiryaaawentyaawo tzimimoeyimirini. Tema ikantzi Tajorentsi: “Eero noshinetzimi pashironkaya, kijokiro nowaeyemini”. ⁶ Rootaki okameethatantari akantapiinteeyeni: “Niyotaki ramitakotapiintakina Awinkatharite, eero nokenkithashiryaaapiinta. Tekatsi ikantena atziri rowashironkayena”.

⁷ Pikenkithashiryaaaperoteri tsika ikantari riraga aapatziyakagaeyimirini: riraga iyotagaeyimiorini iñaani Tajorentsi. Pikenkithashiryaaaperotero maawaeni imatakagaeyakimirini, roojatzi pikimiteeyaarini rirori, paapatziyaperoeyaarini Tajorentsi. ⁸ Tee ipaashinitapiintzi Jesokirishito, roojatzi ikanta: paerani, ironaaka, roojatzi iinja. ⁹ Eero paapatziyawo riyotaantashitayitarini

atziripaeni. Tema okameethatzi akemi-jantero riyotagaeyeerini Tajorentsi, riraga neshironkaeyeerini. Eenitatsi kantawenteeyeerorini oetarika owaeyaarinimi, omaanta ratsipetashitakawo: tee owameethateeyirini riroripaeni, eejatzi eero owameethateeyeeni aari.

¹⁰ Ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, awijakoeyantaarini; omaantakya rirori riraga kantziriri ñaanakowenantatsiripaeni: “Pitayeniri nopira nawijakotanteeyarini”, ratsipetashiteeyakawoni, eero rawijakotee.

¹¹ Riraga iwinkatharitepaeni ñaanakowenantatsiri rowamaapiintziniri piratsi eejatzi raapiintziro riraa janta ipankoki Tajorentsi. Ikantziri: “Eeniro rantani nosheninka, rootaki nowamaantariri piratsi piyotantyaari ikowaki pikaminthayeri. Eenitatsi iroka riraa”. Roojatzi ragaeyanakironi iwatha piratsi janta inteena, itaakiri.

¹² Eejatzi ikimitakaantakiri Jesoshi, ragaeyanakirini inteena rowamaantakariri: tee ari rowamaeri nampitsiki. Omaanta ikamaki rowameethateeyantakaerini.

¹³ Aririka ishirontawentee theenkantatsiri, aririka rowashironkagaeyeeni, omaanta okameethatzi akantyaani aapatziyari Jesoshi. Tema ishirontawenteeyakarini rirori, rowashironkagaeyakirini.

¹⁴ Kaari anampipero iroka kipatsi, omaantakya akowaeyakini anampitaperoteeyawo janta jenokinta. ¹⁵ Aririka aapatziyari Jesokirishito, okameethatzi akamantapiinteeyerini paashini-paeni: “Osheki ikameethataki Tajorentsi, osheki nopinkathatziri”. ¹⁶ Pikantyaani

pantayiteroni kameethatayitatsirini eejatz
pikaminthagaeyerini paashinipaeni: rootaki
ikowakagaeyakimirini Tajorentsi.

¹⁷ Pikemijantaperoyerini riraga kenkithatak-
agaeyimirrorini iñaani Tajorentsi, pipinkatha-
teeyerini. Okameethatzi riyotagaeyemini rirori
kameetha, pikameethashireeyanteeyarini. Iinja
rojampitawakiri Tajorentsi: “¿litaka piyotaakiriri
riraga kemijanteeyakimirini? ¿Kameethama raap-
atziyakimi?” Ari ikamanteri. Tema kameetha
rakeri: “Jee. Kameetha raapatziyakina”.
Omaanta eerorika paapatziyari ikanteri: “Tee
raapatziyana”, roojatzi rowashironkaantakimi
Tajorentsi. ¹⁸ Tee niyotzi eenirorika nantani,
nokenkithashiryaa tee añiuro; omaanta nokowaki
pamanakotena eero otzimanta nantani. ¹⁹ Eejatzi
pamanakotena intsipaete nareetzitanteemiri
eejatz, añaaawaanteeyaarini. ²⁰ Eejatzi nokanteri
ramitakoeyemini eerori. Niyotaki ikemijantena
Tajorentsi, tema itajonkakowenteeyakaeni:
ikowaki ijeekakagaeyeeni kameetha. Paerani
eejatz ipiriintaneeri Awinkatharite Jesokirishito:
riraga kantakowenteeyakaerini, aminakowen-
teeyakaerini. Raminakowenteeyakaeni,
ikimitakari ashitariri rowishate, raminakowiri-
taantziri riroripaeni. Ikamawenteeyakaeni,
apaatawenteeyakaeni riraa, ayoteeyan-
takarini kyaaryo ikantakaeri Tajorentsi:
“Nowawijaakoeyemini, nojeekakayemi jaka
nonampikika, pikanteetatyeyaani”. ²¹ Iroñaaka
nokantakiri: “Powameethataperoyerini
nosheninka, pimatakayeri kameethatayitatsirini
ranteeyantemirrorini maawaeni pikowak-

agaeyakiririni: tema raapatziyeeyakarini
 Jesokirishito”. Eejatzi nokanteeyimini
 eerokapaeni: “Pipinkathataperoyerini
 Jesokirishito, pikanteetatyeeyaani. Aritaki
 okantyaari”.

Ithonkapaakiniri rojankinatziniriri

²² Noyemijantzinkarite, tee oshekitzi iroka
 nojankinateeyimirini: pikenkithashiryaap-
 eroeyeroni. ²³ Piyoteeyakini romonkyaa-
 gaetakiri ayemijantzinkarite Temoteeyo
 omonkyaaagementotsiki, omaanta shitowanee
 iroñaaka. Aririka intsipaete rareetya
 jaka, notsipataneeyaari jaga pinampiki,
 noñeeyapaemini. ²⁴ Niwethateeyakarini maawaeni
 kenkithatakaantatsiri eejatzi maawaeni
 ayemijantzinkarite. Riwethateeyimini maawaeni
 itaaryajatzi, riraga aapatziyariri Jesoshi.
²⁵ Nokowaki ineshironkaeyemini Tajorentsi,
 maawaeni. Aritaki okantyaari.

Ari okaatzi.

**Iwaperite tajorentsi ikenkithatakoetziri
awinkatharite Jesokirishito: owakirari
inimotakiri tajorentsi
New Testament in Ashéninka Pajonal (PE:cjo:Ashéninka
Pajonal)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka Pajonal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ashéninka Pajonal [cjo], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ashéninka Pajonal

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

97defb47-361b-545a-898b-173aeaa61806